

BHARTIYA RASHTRIYA SHIKSHAN SANSTHA, LOHARA'S
**SHANKARRAO JAWALE PATIL ARTS, SCIENCE &
COMMERCE COLLEGE, LOHARA**
TA. LOHARA DIST. OSMANABAD

Affiliated to Dr. Babasaheb Ambedkar Marathwada University, Aurangabad (M.S.)

Ph.& Fax : 02475 – 299113

Website : sjpmlohara.org

Email : sjpm_lohara@rediffmail.com

Email : sjpmlohara@gmail.com

I/C Principal

Shri. Dr. Vinayak U. Patil

(M.A.,M.Phil,Ph.D.)

Mob.No.9422002567

2.1.2 Admission Extract of SC, ST, OBC

Year	Number of seats earmarked for reserved category as per GOI or State Government Rule					Number of students admitted from the reserved category				
	SC	ST	OBC	General	Others	SC	ST	OBC	General	Others
2016-2017	47	25	108	180	0	60	00	141	255	0
2017-2018	47	25	108	180	0	53	01	111	193	0
2018-2019	47	25	108	180	0	32	00	102	177	0
2019-2020	47	25	108	180	0	35	00	82	189	0
2020-2021	47	25	108	180	0	36	00	84	105	0

I/C Principal
Shankarrao Jawale Patil Mahavidyalaya
Lohara Dist.Osmanabad

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ,

(नॅक समिती तर्फे "अ" दर्जा प्राप्त)

प्रशासनिक विभाग

(०२४०)२४०३१९८/२४०३१९९

कुलराशिच (का.) २४०३३३४ (नि.)२४००००३

फॅक्स : (०२४०) २४०३१२४, २४०३३३५

Web Site-www.bamu.net

E-mail: bcud.office@bamu.ac.in

विद्यापीठ परिसर
औरंगाबाद-४३१००४
(महाराष्ट्र)

संदर्भ क्रमांक: शे.का.सं.बा.व./२०१५-१६/ 11193-11622

दिनांक ०५-०३-२०१५

प्रांत,

प्राचार्य / प्राचार्या / संचालक,

सर्व संलग्नित महाविद्यालये,

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ,

औरंगाबाद

विषय :- पदवी आणि पदव्युत्तर अभ्यासक्रमाच्या प्रवेश प्रक्रिये राज्य शासनाने विहित केल्यानुसार आरक्षण धोरण राखविणेबाबत.

संदर्भ :- १) Reservation in admission Act २०१२.

२) महाराष्ट्र राज्य लोकसेवा अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, निरधिसुची जमाती (विमुक्त जाती) भटक्या जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग आणि इतर मागासवर्ग यांच्यासाठी आरक्षण अधिनियम -२००२.

महोदय,

वरील संदर्भिय विषयाच्या अनुषंगाने आपणास कळविण्यात येते की, प्रशासनिक वर्ष २०१७-१८ मध्ये पदवी आणि पदव्युत्तर अभ्यासक्रमाची प्रवेश प्रक्रिया सुरु होत आहे. तेव्हा महाराष्ट्र शासनाने आणि यु.जी.सी. प्रवेश नियम विहित केलेल्या नियमावलीच्या अनुषंगाने खालील संवर्ग निहाय प्रवेश देते वेळेस आरक्षण धोरण राखविण्याबाबत कार्यवाही करावी.

प्रवर्ग निहाय आरक्षण खालीलप्रमाणे विहित केलेले आहेत.

अ.क्र.	प्रवर्ग	टक्केवारी
१)	S.C.	१३%
२)	S.T.	७%
३)	NT-A	३%
४)	NT-B	२.५%
५)	N.T. - C	२.५%
६)	N.T.-D	२.०%
७)	O.B.C.	१९.००%

उपरोक्त प्रमाणे आरक्षण पाळावे तसेच अनु.जमाती प्रवर्गातील उमेदवारांना पदव्युत्तर अभ्यासक्रमांना प्रवेश देते वेळेस जात वैधता प्रमाणपत्र नसल्यास प्रवेश देवू नये.

आरक्षण धोरणाच्या अनुषंगाने आपल्या महाविद्यालयात प्रवेश देण्याबाबत कार्यवाही करावी अन्यथा पायायतरी सवरेची जबाबदारी प्राचार्यांवर निश्चित करून नियमानुसार उचित कार्यवाही करण्यात येईल.

Sh. Sankar Jawale, संवर्ग निहाय प्रवेश प्रक्रिया
for admission
२०१३-१४
299

प्रभारी अधिकारी
डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर
मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद.

Principal
Sh. Sankar Jawale Patil Mahavidyalaya
Lohara Dist. Osmanabad

BHARTIYA RASHTRIYA SHIKSHAN SANSTHA, LOHARA'S

**SHANKARRAO JAWALE PATIL ARTS, SCIENCE &
COMMERCE COLLEGE, LOHARA**

TA. LOHARA DIST. OSMANABAD

Affiliated to Dr. Babasaheb Ambedkar Marathwada University, Aurangabad (M.S.)

Ph.& Fax : 02475 – 299113

Website : sjpmlohara.org

Email : sjpm_lohara@rediffmail.com

Email : sjpmlohara@gmail.com

I/C Principal

Shri. Dr. Vinayak U. Patil

(M.A.,M.Phil,Ph.D.)

Mob.No.9422002567

2.1.2 Admission Extract of SC, ST, OBC

Year	Number of seats earmarked for reserved category as per GOI or State Government Rule					Number of students admitted from the reserved category				
	SC	ST	OBC	General	Others	SC	ST	OBC	General	Others
2016-2017	47	25	108	180	0	55	00	124	277	0
2017-2018	47	25	108	180	0	53	01	111	193	0
2018-2019	47	25	108	180	0	32	00	102	177	0
2019-2020	47	25	108	180	0	35	00	82	189	0
2020-2021	47	25	108	180	0	36	00	84	105	0

I/C. Principal

**Shankarrao Jawale Patil Arts, Science &
Commerce College, Lohara Dist. Osmanabad**

Govt. of Maharashtra Reservation Policy

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण
प्राधिकृत प्रकाशन

मंगळवार, ऑगस्ट १, २००६/श्रावण १०, शके १९२८

स्वतंत्र संकलन म्हणून फाईल करण्यासाठी या भागाला वेगळे पृष्ठ क्रमांक दिले आहेत.

भाग आठ

महाराष्ट्र विधानमंडळाचे अधिनियम व राज्यपालांनी प्रख्यापित केलेले अध्यादेश व केलेले विनियम आणि विधी व न्याय विभागाकडून आलेली विधेयके (इंग्रजी अनुवाद).

In pursuance of clause (3) of article 348 of the Constitution of India, the following translation in English of the Maharashtra Private Professional Educational Institutions [Reservation of seats for admission for Scheduled Castes, Scheduled Tribes, De-notified Tribes (Vimukta Jatis), Nomadic Tribes and Other Backward Classes] Act, 2006 (Mah. XXX of 2006), is hereby published under the authority of the Governor.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

A. M. SHINDEKAR,
Secretary to Government,
Law and Judiciary Department.

MAHARASHTRA ACT No. XXX OF 2006.

(First published, after having received the assent of the Governor in the "Maharashtra Government Gazette", on the 1st August 2006).

An Act to make special provisions for reservation of seats for admission for Scheduled Castes, Scheduled Tribes, De-notified Tribes (Vimukta Jatis), Nomadic Tribes and Other Backward Classes in Private Professional Educational Institutions; and for matters connected therewith or incidental thereto.

WHEREAS the Supreme Court, in the case of P. A. Inamdar and Others versus State of Maharashtra (reported in (2005) 6 SCC 537), has held that neither can the policy of reservation be enforced by the State nor can any quota or percentage of admission be carved out to be appropriated by the State in Private Professional Educational Institutions;

AND WHEREAS in order to protect the interests of any socially and educationally backward classes of citizens or the Scheduled Castes or the Scheduled Tribes, article 15 of the Constitution of India has

(५९५)

been amended by the Constitution (Ninety-third Amendment) Act, 2005, by adding clause (5) thereto, which empowers the State to make, by law, a special provision for the advancement of those classes, castes and tribes, in so far as such special provisions relate to their admission to educational institutions, including private educational institutions, whether aided by the State or not, other than the minority educational institutions referred to in clause (1) of article 30 of the Constitution ;

AND WHEREAS both Houses of the State Legislature were not in session ;

AND WHEREAS the Governor of Maharashtra was satisfied that circumstances existed which rendered it necessary for him to take immediate action to make, by law, special provisions for reservation of seats for admission for Scheduled Castes, Scheduled Tribes, De-notified Tribes (*Vimukta Jatis*), Nomadic Tribes and Other Backward Classes in Private Professional Educational Institutions ; and for matters connected therewith or incidental thereto ; and, therefore, promulgated the Maharashtra Private Professional Educational Institutions (Reservation of seats for admission for Scheduled Castes, Scheduled Tribes, De-notified Tribes (*Vimukta Jatis*), Nomadic Tribes and Other Backward Classes) Ordinance, 2006, on the 16th June 2006 ;

Mah.
Ord. V
of
2006.

AND WHEREAS it is expedient to replace the said Ordinance by an Act of the State Legislature ; it is hereby enacted in the Fifty-seventh Year of the Republic of India as follows :—

Short title, extent and commencement. 1. (1) This Act may be called the Maharashtra Private Professional Educational Institutions (Reservation of seats for admission for Scheduled Castes, Scheduled Tribes, De-notified Tribes (*Vimukta Jatis*), Nomadic Tribes and Other Backward Classes) Act, 2006.

(2) It shall extend to the whole of the State of Maharashtra.

(3) It shall be deemed to have come into force on the 16th June 2006.

Definitions. 2. In this Act, unless the context otherwise requires,—

(a) "Aided Private Professional Educational Institution" means a Private Professional Educational Institution, excluding a Minority Educational Institution referred to in clause (1) of article 30 of the Constitution, receiving recurring financial aid or assistance in whole or in part from the Government, or from any body under the control of the Government ;

(b) "Appropriate Authority" means, the Medical Council of India, the Dental Council of India, the Central Council of Indian Medicine, the All India Council of Technical Education, and includes any other authority established by law that governs or controls the conduct of a particular professional course or educational discipline ;

(c) "Creamy Layer" means the category of 'Creamy Layer' as declared by the Social Justice, Cultural Affairs and Special Assistance Department of the Government, on the basis of income, by general or special orders, issued from time to time;

(d) "De-notified Tribes (Vimukta Jatis)" means the Tribes declared as such by the Government, from time to time;

(e) "Government" means the Government of Maharashtra;

(f) "Minority Educational Institution" means a Private Professional Educational Institution administered, managed and controlled by a minority, and shall include any such educational institution declared by the Government to be an institution entitled to enjoy the protection granted under clause (1) of article 30 of the Constitution;

(g) "Nomadic Tribes" means the Tribes wandering from place to place in search of their livelihood, as declared by the Government, from time to time;

(h) "Other Backward Classes" means any socially and educationally backward classes of citizens as declared by the Government and includes Other Backward Classes declared by the Government of India in relation to the State of Maharashtra;

3 of
1956.

(i) "Private Professional Educational Institution" means any College, School, Institute, Institution or other body, by whatever name called, conducting any professional course or courses approved or recognized by the Appropriate Authority and affiliated to any University, but shall not include any such institution established, maintained or administered by the Central Government, any State Government, any local authority or institution declared to be Deemed University under section 3 of the University Grants Commission Act, 1956;

(j) "Professional Course" means any educational course of study notified as such, from time to time, by the Government in the Official Gazette;

(k) "prescribed" means prescribed by the rules framed by the Government under this Act;

(l) "Reserved Category" means the category of candidates belonging to—

(i) the Scheduled Castes and the Scheduled Tribes;

(ii) the De-notified Tribes (Vimukta Jatis), Nomadic Tribes, and Other Backward Classes and who are not falling in Creamy Layer;

(m) "Sanctioned Intake" means the total number of seats sanctioned or approved by the Appropriate Authority for admitting candidates in a single academic year in each Professional Course of study or discipline in a Private Professional Educational Institution;

(n) "Scheduled Castes" and "Scheduled Tribes" shall have the meanings respectively assigned to them in clauses (24) and (25) of article 366 of the Constitution;

(o) "Unaided Private Professional Educational Institution" means a Private Professional Educational Institution, not being an Aided Private Professional Educational Institution;

(p) "University" means the Maharashtra University of Health Sciences constituted under the Maharashtra University of Health Sciences Act, 1998, or any other University constituted or deemed to have been constituted under the Maharashtra Universities Act, 1994, but does not include any institution declared to be Deemed University under section 3 of the University Grants Commission Act, 1956.

Mah. I
of 1981
Mah.
XXXV
of 198
3 of
1956

Applicability. 3. This Act shall apply to all Private Professional Educational Institutions in the State, excluding the Minority Educational Institutions.

Reservation in Aided Private Professional Educational Institutions. 4. (1) In every Aided Private Professional Educational Institution, seats equal to fifty per cent. of the Sanctioned Intake of each Professional Course shall be reserved for candidates belonging to the Reserved Category.

(2) The seats reserved for candidates belonging to the Reserved Category under sub-section (1) shall be filled in by admitting candidates belonging to the Scheduled Castes, Scheduled Tribes, De-notified Tribes (*Vimukta Jatis*), Nomadic Tribes and Other Backward Classes, respectively, in the proportion specified in the Table below :—

TABLE

Description of Caste/Tribe/Category/ Class of Reserved Category	Percentage of reservation
(1) Scheduled Castes and Scheduled Castes converts to Buddhism	13 %
(2) Scheduled Tribes	7 %
(3) De-notified Tribes (A)	3 %
(4) Nomadic Tribes (B)	2.5 %
(5) Nomadic Tribes (C)	3.5 %
(6) Nomadic Tribes (D)	2 %
(7) Other Backward Classes	10 %
Total . . .	50 %

I/C. Principal

Shankarrao Jawale Padi Arts, Science &
Commerce College, Lohara Dist. Osmanabad

Principal
Tuljabhawan Mahavidyalaya
Tuljapur, Dist. Osmanabad

Note.—The candidates belonging to the Special Backward Category shall be considered from and out of their respective original/parental Reserved Category such as Other Backward Classes :

Provided that, if candidates belonging to the Scheduled Castes, Scheduled Tribes, De-notified Tribes (A), Nomadic Tribes (B), Nomadic Tribes (C), Nomadic Tribes (D) or Other Backward Classes are not available to fill in the seats reserved for the said Castes, Tribes or Classes, in the same academic year, the seats shall be filled in, in such manner as may be specified, by Government by issuing an Order in the Official Gazette, from time to time.

Explanation.—For the purposes of this section,—

(i) " De-notified Tribes (A) ", " Nomadic Tribes (B) ", " Nomadic Tribes (C) " and " Nomadic Tribes (D) " shall mean such Tribes or sub/Tribes, declared by Government, by general or special orders issued in this behalf, from time to time, to be " the De-notified Tribes (A) ", " Nomadic Tribes (B) ", " Nomadic Tribes (C) " and " Nomadic Tribes (D) ";

(ii) " Special Backward Category " means socially and educationally backward classes of citizens declared as " Special Backward Category " by the Government.

5. (1) In every Unaided Private Professional Educational Institutions, the seats to be reserved for candidates belonging to the Reserved Category shall be such as may be notified by the Government from time to time in the Official Gazette, but shall not exceed fifty per cent. of the Sanctioned Intake of any particular Professional Course. **Reservation in Unaided Private Professional Educational Institutions.**

(2) Out of the seats reserved under sub-section (1) for the candidates belonging to the Reserved Category, the seats to be filled in by admitting candidates belonging to the Scheduled Castes, Scheduled Tribes, De-notified Tribes (*Vimukta Jatis*), Nomadic Tribes and Other Backward Classes, respectively, shall be in the same *inter se* proportion, and in the manner, specified in sub-section (2) of section 4.

6. Any admission made in contravention of the provisions of this Act shall be void. **Irregular admissions void.**

7. Whoever contravenes the provisions of this Act or the rules made thereunder shall, on conviction, be punished with an imprisonment which may extend to three years and with a fine which shall not be less than twenty lakh rupees but which may extend to one crore rupees. **Penalty.**

Protection of action taken in good faith. 8. No suit, prosecution or other legal proceedings shall lie against any authority or person for anything done or purported to have been done in good faith in pursuance of the provisions of this Act or the rules made thereunder.

Power to make rules. 9. (1) The Government may, by notification in the *Official Gazette*, make rules to carry out the purposes of this Act.

(2) Every rule made under this Act shall be laid, as soon as may be, after it is made, before each House of the State Legislature, while it is in session for a total period of thirty days, which may be comprised in one session or in two or more successive sessions, and if, before the expiry of the session in which it is so laid or the sessions immediately following, both Houses agree in making any modification in the rule or both Houses agree that the rule should not be made, and notify their decision to that effect in the *Official Gazette*, the rule shall, from the date of publication of such decision in the *Official Gazette*, have effect only in such modified form or be of no effect, as the case may be; so, however, that any such modification or annulment shall be without prejudice to the validity of anything previously done or omitted to be done under that rule.

Provisions of the Act to be in addition to any other law. 10. The provisions of this Act shall be in addition to and not in derogation of the provisions contained in any other law for the time being in force.

Provisions not to prohibit Minority Educational Institutions from making reservations. 11. Notwithstanding anything contained in any other provisions of this Act, any Minority Educational Institution, whether aided or not, may provide for reservation in admissions to Professional Courses for candidates belonging to the Reserved Category.

Power to remove difficulty. 12. (1) If any difficulty arises in giving effect to the provisions of this Act, the Government may, as occasion arises, by an order published in the *Official Gazette*, do anything not inconsistent with the provisions of this Act, which appears to it to be necessary or expedient for removing the difficulty :

Provided that, no such order shall be made after the expiry of a period of two years from the date of commencement of this Act.

(2) Every order made under this section shall be laid, as soon as may be, after it is made, before each House of the State Legislature.

Mah 13. (1) The Maharashtra Private Professional Educational Institutions (Reservation of seats for admission for Scheduled Castes, Scheduled Tribes, De-notified Tribes (Vimukt Jats), Nomadic Tribes and Other Backward Classes) Ordinance, 2006, is hereby repealed. Repeal of Mah. Ord. V of 2006 and saving.

(2) Notwithstanding such repeal anything done or any action taken (including any notification or order issued), under the said Ordinance, shall be deemed to have been done, taken or issued, as the case may be, under the corresponding provisions of this Act.

 Coordinator IC&C
 Tuljabhavana Mahavidyalaya
 Tuljapur, Dist. Osmanabad

I/C. Principal
 Shankarrao Jawale Peth Arts, Science &
 Commerce College, Lohara Dist. Osmanabad

Principal
 Tuljabhavana Mahavidyalaya
 Tuljapur, Dist. Osmanabad

महाराष्ट्र राज्यातील सर्व अकृषी विद्यापीठातील
शैक्षणिक संस्थांमध्ये प्रवेशाकरिता मराठा
समाजासह सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या मागास
(एसईबीसी) वर्गास धामा आरक्षित
तेषुण्याबाबत...

महाराष्ट्र शासन
उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग
शासन परिपत्रक क्र. संवीर्ण-२०१९/प्र.क्र. ३३/विशि-३
हुतात्मा राजगुरु चौक, मावाम कामा मार्ग,
मंत्रालय, विस्तार भवन, मुंबई-४०० ०३३.
दिनांक- ०९ जुलै, २०१९.

संदर्भ :-

१. विधी व न्याय विभागाचा सन २०१८ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ६३, दि. ३० नोव्हेंबर, २०१८.
२. सामान्य प्रशासन विभाग शासन निर्णय क्र.साआधो-४०१९/प्र.क्र.३१/१६-अ,
दि. १२ फेब्रुवारी, २०१९.
३. विभागाचे समकामांकाचे दि. ०८ मार्च, २०१९ रोजीचे शासन परिपत्रक.
४. विधी व न्याय विभागाचा सन २०१९ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ७, दि. ३ जुलै, २०१९.

प्रस्तावना:-

महाराष्ट्र राज्यातील सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या मागास (एसईबीसी) नागरिकांच्या वर्गाच्या प्रगतीसाठी राज्यातील शैक्षणिक संस्थांमध्ये प्रवेशाकरिता जागांच्या आरक्षणासाठी आणि राज्याच्या निरंत्रणाखालील लोकशेवामधील विमुक्त्यांच्या आणि पदांच्या आरक्षणासाठी आणि तत्संबंधित किंवा तदनुषंगिक बाबींची तरतुद करण्यासाठीचा अधिनियम उपरोक्त संदर्भ क्र. १ अन्वये महाराष्ट्र शासनाच्या दि. ३० नोव्हेंबर, २०१८ च्या राजपत्रांमध्ये प्रसिध्द करण्यात आलेला आहे. सदर अधिनियमातील मुद्दा क्र. ४ (१)(क), अन्वये राज्यातील अनुदानित तसेच विनाअनुदानित शैक्षणिक संस्थांमध्ये प्रवेशाच्या एकूण १६% जागा मराठा समाजासह सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या मागास (एसईबीसी) नागरिकांच्या वर्गासाठी आरक्षित करण्यात आल्या आहेत. तसेच संदर्भ क्र. २ च्या शासन निर्णयान्वये महाराष्ट्र राज्यातील खुल्या प्रवर्गातील आर्थिक दृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठी शासकीय सेवा व शैक्षणिक संस्थांमध्ये प्रवेशाकरिता १०% जागा आरक्षित करण्याबाबत आदेश निर्गमित करण्यात आले आहेत. तसेच सदर शासन निर्णयातील मुद्दा क्र. ४ अन्वये शैक्षणिक संस्थांमध्ये प्रवेशाबाबतचे आवश्यक आवेश सर्व संबंधित विभागांनी तात्काळ निर्गमित करण्याबाबत आदेशित करण्यात आले आहे. त्यास अनुसरून राज्यातील अल्पसंख्यांक शैक्षणिक संस्थांखेरीज सर्व सार्वजनिक अकृषी विद्यापीठातील शैक्षणिक संस्थांमध्ये प्रवेशाकरिता मराठा समाजासह सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या मागास (एसईबीसी) वर्गास १६ % जागा तसेच खुल्या प्रवर्गातील आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठी १०% जागा आरक्षित तेषुण्याबाबत विभागाने संदर्भ क्र. ३ येथील दि. ०८ मार्च, २०१९ रोजी शासन परिपत्रक निर्गमित केले आहे.

तथापि, महाराष्ट्र राज्यातील सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या मागास (एसईबीसी) वर्गाकरिता (राज्यातील शैक्षणिक संस्थांमधील प्रवेशाकरिता जागांचे आणि राज्याच्या नियंत्रणाखालील लोकसेवांमधील नियुक्त्यांचे आणि पदांचे) आरक्षण अधिनियम, २०१८ यात आणखी सुधारणा करण्याकरिता अधिनियम उपरोक्त संदर्भ क्र. ४ अन्वये महाराष्ट्र शासनाच्या दि. ३ जुलै, २०१९ च्या राजपत्रामध्ये प्रसिध्द करण्यात आलेला आहे. सदर अधिनियमातील मुद्दा क्र. २(क), अन्वये राज्यातील अनुदानित तसेच विनाअनुदानित शैक्षणिक संस्थांमधील प्रवेशाच्या एकूण १६% च्याऐवजी १२% जागा मराठा समाजासह सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या मागास (एसईबीसी) नागरिकांच्या प्रवर्गासाठी आरक्षित करण्यात आल्या आहेत. त्यास अनुसरून सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या मागास (एसईबीसी) नागरिकांच्या वर्गास १२% जागा महाराष्ट्र राज्यातील शैक्षणिक संस्थांमध्ये प्रवेशाकरिता आरक्षित करण्याबाबत या विभागाच्या अधिनस्त असलेल्या सर्व अकृषी विद्यापीठांना निर्देश देण्याकरिता याबाबतचे शासन परिपत्रक निर्गमित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन परिपत्रक:-

उपरोक्त संदर्भ क्र. ४ ला अनुसरून महाराष्ट्र राज्यातील सर्व सार्वजनिक अकृषी विद्यापीठातील शैक्षणिक संस्थांमध्ये प्रवेशाकरिता मराठा समाजासह सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या मागास (एसईबीसी) वर्गास १६% च्या ऐवजी १२% जागा आरक्षित ठेवण्यात याव्यात.

२. संदर्भ क्र ३ येथील शासन परिपत्रकान्वये सूचित केल्याप्रमाणे खुल्या प्रवर्गातील आर्थिक दृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठी १०% आरक्षित जागा कायम राहतील.

३. शासनाने निर्धारित केलेले शैक्षणिक संस्थांमधील प्रवेशांमधील सदर आरक्षण राज्यातील उच्च व तंत्र शिक्षण विभागातर्गत येणाऱ्या अल्पसंख्यांक शैक्षणिक संस्थाखेरीज सर्व अकृषी विद्यापीठे, अभिमत विद्यापीठे, विधी विद्यापीठे, स्वयं अर्थसहाय्यित विद्यापीठे, त्यांच्याशी संलग्नीत असणारी सर्व अनुदानित व विनाअनुदानित महाविद्यालये व स्वायत्त महाविद्यालये यांना लागू होईल. सदर आदेशाची प्रभावी अंमलबजावणी होईल हे पाहण्याची जबाबदारी संबंधित विद्यापीठांची राहिल.

४. शैक्षणिक संस्थांमध्ये प्रवेशासाठी विद्यापीठांनी/संस्थांनी नियम / परिनियम तयार केले असतील आणि त्यामध्ये विविध सामाजिक घटकांचे आरक्षण दर्शविण्यात आले असेल तर या आरक्षणाच्या अनुषंगाने त्या नियमात/ परिनियमात संबंधितांनी विहित कार्यपध्दतीनुसार आवश्यक त्या सुधारणा तातडीने कराव्यात.

५. सर्व विद्यापीठांना सूचित करण्यात येते की, त्यांनी सदरचे परिपत्रक त्यांच्या अधिनस्त असलेल्या सर्व शैक्षणिक संस्थांच्या निदर्शनास आणून द्यावे.

2013-000

महाराष्ट्र शासन
शिक्षण संचालनालय, (उच्च शिक्षण),
महाराष्ट्र राज्य, मध्यवर्ती इमारत, पुणे-४११ ००२.

Web : www.dirhe.org. in

E-Mail : dhepune@yahoo.com

फोन नं. ०२०/२६१२२११९, २६०५१५१२, २६१३०६२७, २६१२४६३९

फैक्स नं. ०२०/२६१२२१५३.

क्र.: उशिासं/मवि-१/प्रवेश प्रक्रिया- आरक्षण/२०१९/११११

दिनांक: १५.६.२०१९

15 JUN 2019

प्रति,

१. कुलसचिव,
सर्व अकृषी विद्यापीठे
महाराष्ट्र राज्य.
२. प्राचार्य,
सर्व शासकीय/अशासकीय, संलग्नित वरिष्ठ महाविद्यालये
महाराष्ट्र राज्य.

विषय: महाराष्ट्र राज्यातील सर्व अकृषी विद्यापीठातील शैक्षणिक संस्थांमध्ये
प्रवेशाकरिता मराठा समाजासह सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या मागास
(एसईवीसी) वर्गास तसेच खुल्या प्रवर्गातील आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल
घटकांसाठी जागा आरक्षित ठेवण्याबाबत..

संदर्भ: शासन परिपत्रक क्र. संकीर्ण-२०१९/प्र.क्र.२२/विशि-३ दि. ८ मार्च, २०१९

उपरोक्त विषयाबाबत संदर्भाकित परिपत्रकाची छायांकित प्रत सोबत जोडली आहे, कृपया
अवलोकन करावे. सर्व अकृषी विद्यापीठे तसेच संलग्नित वरिष्ठ महाविद्यालयांमध्ये प्रवेश प्रक्रिया
राबविताना संदर्भाकित शासन परिपत्रकातील सूचनांचे काटेकोरपणे पालन करण्यात यावे.

(Handwritten signature)

(डॉ. धनराज माने) -
शिक्षण संचालक
उच्च शिक्षण संचालनालय
महाराष्ट्र राज्य, पुणे ४११००२.

Dr. R. J. Sabale

Shri D. O. Durav

(Handwritten signature)

Coordinator ICAC
Tuljabhavana Mahavidyalaya
Tuljapur, Dist. Osmanabad

(Handwritten signature)
I/C. Principal
Shankarrao Jawale Patil Arts, Science &
Commerce College, Lohara Dist. Osmanabad

Principal
Tuljabhavana Mahavidyalaya
Tuljapur, Dist. Osmanabad

सर्व शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करून देण्यात आला असून त्याचा संकेतांक क्रमांक २०१६/अ.क. २२/५०९६/१०६ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षात्कार करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार म मागणे,

SIDDHARTH KHARAT

(शिष्यार्थ खरात)

सहासचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा.राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मुंबई.
२. मा.मुख्यमंत्री यांचे अप्पर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. मा. मंत्री, उच्च व तंत्रशिक्षण यांचे विशेष कार्यअधिकारी, मंत्रालय, मुंबई.
४. मा. राज्यमंत्री, उच्च व तंत्रशिक्षण यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
५. सचिव, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचे स्वीय सहाय्यक.
६. सर्व अकृषी विद्यापीठांचे कुलगुरु / कुलसचिव.
७. सर्व विधि विद्यापीठांचे कुलगुरु/ कुलसचिव.
८. सर्व स्वयं अर्थसहाय्यीत / अभिमत विद्यापीठांचे कुलगुरु/ कुलसचिव
९. संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
१०. संचालक, तंत्रशिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
११. सर्व विभागीय सहसंचालक, उच्च शिक्षण विभाग, महाराष्ट्र राज्य.
१२. सर्व विभागीय सहसंचालक, तंत्र शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य.
१३. सह सचिव, (विशि), उप सचिव, (मशि) (तांशि), उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई
१४. उप सचिव (१६३), सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१५. निचड मस्ती - कार्यासन विशि-३.

U.C. Principal
Shankarrao Jawale Patil Arts, Science &
Commerce College, Lohara Dist. Osmanabad

Principal
Tuljabhavani Mahavidyalaya
Tuljapur, Dist. Osmanabad

पृष्ठ ३ पैकी ३

महाराष्ट्र राज्यातील सर्व अकृषी विद्यापीठातील शैक्षणिक संस्थांमध्ये प्रवेशाकरिता मराठा समाजासह सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या मागास (एसईबीसी) वर्गास तसेच खुल्या प्रवर्गातील आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठी जागा आरक्षित ठेवण्याबाबत...

दि. ११/१०/१९
For n. & p.
Civil Services
University
9/11/19

महाराष्ट्र शासन
उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग

शासन परिपत्रक क्र. संकीर्ण-२०१९/प्र.क्र. २२/विशि-३

हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,
मंत्रालय, विस्तार भवन, मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक:- ८ मार्च, २०१९.

संदर्भ:-

- १) विधी व न्याय विभागाचा सन २०१८ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ६२, दि. ३० नोव्हेंबर, २०१८.
- २) सामान्य प्रशासन विभाग शासन निर्णय क्र.राआधो-४०१९/प्र.क्र.३१/१६-अ, दि. १२ फेब्रुवारी, २०१९.

प्रस्तावना:-

महाराष्ट्र राज्यातील सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या मागास (एसईबीसी) नागरिकांच्या वर्गाच्या प्रगतीसाठी राज्यातील शैक्षणिक संस्थांमधील प्रवेशाकरिता जागांच्या आरक्षणासाठी आणि राज्याच्या नियंत्रणाखालील लोकसेवांमधील नियुक्त्यांच्या आणि पदांच्या आरक्षणासाठी आणि तत्संबंधित किंवा तदनुषंगिक बाबींची तरतुद करण्यासाठीचा अधिनियम उपरोक्त संदर्भ क्रमांक १ अन्वये महाराष्ट्र शासनाच्या दि. ३० नोव्हेंबर, २०१८ च्या राजपत्रामध्ये प्रसिध्द करण्यात आलेला आहे. सदर अधिनियमातील मुद्दा क्र. ४ (१) (क), अन्वये राज्यातील अनुदानित तसेच विनाअनुदानित शैक्षणिक संस्थांमधील प्रवेशाच्या एकूण १६% जागा मराठा समाजासह सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या मागास (एसईबीसी) नागरिकांच्या प्रवर्गासाठी आरक्षित करण्यात आल्या आहेत.

तसेच संदर्भ क्रमांक २ च्या शासन निर्णयान्वये महाराष्ट्र राज्यातील खुल्या प्रवर्गातील आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठी शासकीय सेवा व शैक्षणिक संस्थांमध्ये प्रवेशाकरिता १०% जागा आरक्षित करण्याबाबत आदेश निर्गमित करण्यात आले आहेत. तसेच सदर शासन निर्णयातील मुद्दा क्र. ४ अन्वये शैक्षणिक संस्थांमध्ये प्रवेशाबाबतचे आवश्यक आदेश सर्व संबंधित विभागांनी तात्काळ निर्गमित करण्याबाबत आदेशित करण्यात आले आहे.

सामान्य प्रशासन विभागाने उपरोक्त शासन निर्णयान्वये आदेशित केल्यानुसार मराठा समाजासह सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या मागास (एसईबीसी) वर्गास १६% जागा तसेच खुल्या प्रवर्गातील आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठी १०% जागा महाराष्ट्र राज्यातील शैक्षणिक संस्थांमध्ये प्रवेशाकरिता आरक्षित करण्याबाबत या विभागाच्या अधिनस्त असलेल्या सर्व सार्वजनिक अकृषी विद्यापीठांना निर्देश देण्याकरिता याबाबतचे शासन परिपत्रक निर्गमित करण्याची आज्ञा शासनाच्या विभागाधीन होती

शासन परिपत्रक:-

उपरोक्त संदर्भ क्रमांक १ व २ ला अनुसन्धन महाराष्ट्र राज्यातील सर्व सार्वजनिक अकृषी विद्यापीठातील शैक्षणिक संस्थांमध्ये प्रवेशाकरिता मराठा समाजाराह सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या मागास (एसईडीसी) वर्गास १६% जागा तसेच खुल्या प्रवर्गातील आर्थिक दृष्ट्या दुर्बल घटकासाठी १०% जागा आरक्षित ठेवण्यात याव्यात.

२. शासनाने निर्धारित केलेले शैक्षणिक संस्थातील प्रवेशागधील सदर आरक्षण राज्यातील उच्च व तंत्र शिक्षण विभागातर्गत येणाऱ्या अल्पसंख्यांक शैक्षणिक संस्थाखेरीज सर्व अकृषी विद्यापीठे, अभिमत विद्यापीठे, विधी विद्यापीठे, स्वयं अर्थसहाय्यित विद्यापीठे, त्यांच्याशी संलग्नीत असणारी सर्व अनुदानित व विनाअनुदानित महाविद्यालये व स्वायत्त महाविद्यालये यांना लागू होईल. सदर आदेशाची प्रभावी अंमलबजावणी होईल हे पाहण्याची जबाबदारी संबंधित विद्यापीठांची राहिल.

३. शैक्षणिक संस्थांमध्ये प्रवेशासाठी विद्यापीठांनी/संस्थांनी नियम / परिनियम तयार केले असतील आणि त्यामध्ये विविध सामाजिक घटकांचे आरक्षण दर्शविण्यात आले असेल तर या आरक्षणाच्या अनुषंगाने त्या नियमात/ परिनियमात संबंधितांनी विहित कार्यपध्दतीनुसार आवश्यक त्या सुधारणा तातडीने कराव्यात.

४. सर्व विद्यापीठांना सूचित करण्यात येते की, त्यांनी सदरचे परिपत्रक त्यांच्या अधिनस्त असलेल्या सर्व शैक्षणिक संस्थांच्या निदर्शनास आणून द्यावे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करून देण्यात आला असून त्याचा संकेतांक क्रमांक २०१९०३०८१४४०३०९२०८ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

**SIDDHARTH
KHARAT**

Mobile signed by Siddharth Kharat
On: 20/03/2019 11:44:00 AM
IP: 10.10.10.10
Digitally signed by Siddharth Kharat, DN: cn=Siddharth Kharat, o=Maharashtra, ou=Government of Maharashtra, email=siddharth.kharat@maharashtra.gov.in, c=IN

(सिध्दार्थ खरात)

सहसचिव, महाराष्ट्र शासन

ते,

१. मा.राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मुंबई.
२. मा.मुख्यमंत्री यांचे अप्पर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. मा. मंत्री, उच्च व तंत्रशिक्षण यांचे विशेष कार्यअधिकारी, मंत्रालय, मुंबई.
४. मा. राज्यमंत्री, उच्च व तंत्रशिक्षण यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
५. सचिव, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचे स्वीय सहाय्यक.
६. सर्व अकृषी विद्यापीठांचे कुलगुरु/ कुलसचिव.
७. सर्व विधी विद्यापीठांचे कुलगुरु/ कुलसचिव.

खुल्या प्रवर्गातील आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल
घटकांसाठी शासकीय सेवा व शैक्षणिक
संस्थांमध्ये प्रवेशाकरिता १०% जागा
आरक्षित करण्याबाबत

महाराष्ट्र शासन
सामान्य प्रशासन विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: राआघो- ४०१९/प्र.क्र.३१/१६-अ
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा रोड,
मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२
दिनांक - १२ फेब्रुवारी, २०१९

प्रस्तावना:-

संसदेने संविधानात १०३ वी घटना दुरुस्ती कायदा, २०१९ पारित केलेला आहे. त्याद्वारे भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद १५ व १६ मध्ये सुधारणा करण्यात आलेली आहे. उक्त घटना दुरुस्तीन्वये राज्य घटनेच्या अनुच्छेद १५ मध्ये खंड (६) चा समावेश करण्यात आला आहे. या सुधारणेनुसार अनुच्छेद १५ च्या खंड (४) व (५) मध्ये नमूद वर्गाव्यतिरिक्त आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांच्या नागरिकांच्या प्रगतीसाठी कोणतीही विशेष तरतूद करता येईल, तसेच खंड (४) व (५) मध्ये नमूद वर्गाव्यतिरिक्त आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठी अनुच्छेद ३० च्या खंड (१) मध्ये संदर्भित अल्पसंख्यांक शैक्षणिक संस्थांखेरीज, अन्य शैक्षणिक संस्थांमध्ये तसेच खाजगी शैक्षणिक संस्थांमध्ये-मग त्या राज्य शासनाकडून अनुदान प्राप्त असोत अगर अनुदान प्राप्त नसोत-प्रवेश देण्याशी संबंधित असतील तेथवर राज्य शासनास १० टक्के पर्यंत जागा आरक्षित करता येतील. अनुच्छेद १५ मधील कोणत्याही तरतूदीचा किंवा अनुच्छेद १९ च्या खंड (१) च्या उप खंड (g) किंवा अनुच्छेद २९ च्या खंड (२) चा वरीलप्रमाणे विशेष तरतूद करण्यास राज्यास प्रतिबंध होणार नाही. हे आरक्षण सध्या मागासवर्गीयांसाठी विहित असलेल्या आरक्षणाव्यतिरिक्त राहिल. (स्पष्टीकरण: अनुच्छेद १५ व १६ करिता आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटक म्हणजे राज्य शासन वेळोवेळी आर्थिक उत्पन्न आणि अन्य आर्थिक दुर्बलतेच्या आधारावर अधिसूचित करेल त्याप्रमाणे राहिल).

तसेच संविधानाच्या अनुच्छेद १६ मध्ये सुधारणा करून त्यामध्ये खंड (६) चा समावेश करून त्याद्वारे शासकीय सेवांमध्ये अनुच्छेद १६ च्या खंड (४) मध्ये नमूद केलेल्या आरक्षणाव्यतिरिक्त आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठी १०% पर्यंत आरक्षण ठेवण्यास राज्यास प्रतिबंध होणार नाही अशी तरतूद करण्यात आली आहे. संसदेने पारित केलेला घटना दुरुस्तीचा कायदा हा दिनांक १४ जानेवारी, २०१९ रोजीच्या राजपत्रान्वये अंमलात आला आहे.

सदर घटना दुरुस्तीची राज्यात अंमलबजावणी करणे आवश्यक आहे. ही बाब विचारात घेता राज्यातही खुल्या प्रवर्गातील आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठी शासकीय /निमशासकीय सेवा व शासनाचे उपक्रम यामधील सेवेसाठी व अल्पसंख्यांक शैक्षणिक संस्था वगळता शासकीय, खाजगी, अनुदानित, विना अनुदानित संस्थांमध्ये प्रवेशासाठी १०% आरक्षण ठेवण्याचा निर्णय शासनाच्या विचाराधीन होता. त्यानुसार राज्य शासन पुढीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे :-

शासन निर्णय:-

भारतीय संविधानातील अनुच्छेद १५ (४) व (५) आणि अनुच्छेद १६ (४) अन्वये आरक्षणाचा लाभ देण्यात आलेल्या प्रवर्गांव्यतिरिक्त (मागासवर्गीय) राज्यातील आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठी, शासकीय शैक्षणिक संस्था/ अनुदानित विद्यालये, महाविद्यालये, सर्व उच्च शिक्षण देणाऱ्या शैक्षणिक संस्था, विना अनुदानित विद्यालये, महाविद्यालये व शैक्षणिक संस्था यामध्ये एकूण प्रवेश द्यावयाच्या जागांमध्ये १० % आरक्षण विहित करण्यात येत आहे. सदर आरक्षण राज्यघटनेच्या अनुच्छेद ३० च्या खंड (१) मध्ये संदर्भित अल्पसंख्याक संस्थाना लागू होणार नाही.

तसेच राज्यातील आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठी शासकीय आस्थापना, निमशासकीय आस्थापना, मंडळे/महामंडळे/नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्था/ग्रामीण स्थानिक स्वराज्य संस्था, प्राधिकरणे यांच्या आस्थापनावरील नियुक्तीसाठी सरळसेवेच्या पदांमध्ये १० % आरक्षण विहित करण्यात येत आहे.

२. आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठीच्या आरक्षणाचा लाभ खालील अटीच्या अधीन अनुज्ञेय राहिल :-

(अ) राज्यातील आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठी ज्या व्यक्तीच्या जातीचा महाराष्ट्र राज्य लोकसेवा अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, निरधिसूचित जमाती (वि.जा.) भटक्या जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग आणि इतर मागासवर्ग यांच्यासाठी आरक्षण अधिनियम, २००१ (सन २००४ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ८) व महाराष्ट्र राज्य सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास (एसईबीसी) वर्गाकरिता (राज्यातील शैक्षणिक संस्थांमधील जागांच्या प्रवेशाचे आणि राज्याच्या नियंत्रणाखालील लोकसेवांमधील नियुक्त्यांचे किंवा पदांचे) आरक्षण अधिनियम, २०१८ (सन २०१८ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ६२) यामधील प्रवर्गांमध्ये समावेश नाही त्यांच्यासाठी शासकीय शैक्षणिक संस्था/ अनुदानित विद्यालये, महाविद्यालये, शैक्षणिक संस्था, विना अनुदानित विद्यालये, महाविद्यालये, शैक्षणिक संस्था यामध्ये एकूण प्रवेश द्यावयाच्या जागांमध्ये १०% आरक्षण विहित करण्यात येत आहे. सदर आरक्षण राज्य घटनेच्या अनुच्छेद ३० च्या खंड (१) मध्ये संदर्भित अल्पसंख्याक शैक्षणिक संस्थाना लागू होणार नाही.

तसेच शासकीय आस्थापना, निमशासकीय आस्थापना, मंडळे/महामंडळे/नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्था/ग्रामीण स्थानिक स्वराज्य संस्था, प्राधिकरणे यांच्या आस्थापनेवरील सरळसेवेच्या पदांच्या सर्व संवर्गातील नियुक्तीसाठी १०% पदे ही आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठी राखीव राहतील.

(ब) हे १०% आरक्षण राज्यात सध्या महाराष्ट्र राज्य लोकसेवा अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, निरधिसूचित जमाती (वि.जा.), भटक्या जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग आणि इतर मागासवर्ग यांच्यासाठी आरक्षण अधिनियम, २००१ (सन २००४ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ८) अन्वये विहित करण्यात आलेल्या मागासवर्गासाठी व महाराष्ट्र राज्य सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास (एसईबीसी) वर्गाकरिता (राज्यातील शैक्षणिक संस्थांमधील जागांच्या प्रवेशाचे आणि राज्याच्या नियंत्रणाखालील लोकसेवांमधील नियुक्त्यांचे किंवा

पदांचे) आरक्षण अधिनियम, २०१८ (सन २०१८ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ६२) अन्वये सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या मागास घटकासाठी विहित करण्यात आलेल्या आरक्षणाव्यतिरिक्त राहिल.

(क) आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांच्या आरक्षणाच्या लाभासाठी पात्रता:-

- (१) ज्या अर्जदाराच्या/ उमेदवाराच्या कुटुंबाचे एकत्रित वार्षिक उत्पन्न रु. ८ लाखाच्या आत असेल त्या अर्जदारास/ उमेदवारास आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल समजण्यात येईल व या आरक्षणाच्या लाभासाठी तो पात्र राहिल.
- (२) या आरक्षणाच्या लाभासाठी कुटुंब म्हणजे अर्जदाराचे/ उमेदवाराचे आई -वडील व १८ वर्षा खालील भावंडे तसेच अर्जदाराची/ उमेदवाराची १८ वर्षाखालील मुले व पती/पत्नी यांचा समावेश होईल. कुटुंबाच्या एकत्रित उत्पन्नात त्याच्या कुटुंबातील सदस्यांच्या सर्व स्रोतांमधून मिळणा-या उत्पन्नाचा समावेश असेल म्हणजेच वेतन, कृषी उत्पन्न, उद्योग-व्यवसाय या व इतर सर्व मार्गातून होणारे, अर्ज दाखल करण्याच्या दिनांकाच्या मागील आर्थिक वर्षाचे वार्षिक उत्पन्न एकत्रितपणे रु. ८ लाखापेक्षा कमी असावे.
- (३) आर्थिक दुर्बल घटकासाठीच्या आरक्षणाचा लाभ घेण्यासाठी या सोबत विहित करण्यात आलेल्या नमुन्यात (परिशिष्ट-अ) सक्षम प्राधिका-याचे पात्रता प्रमाणपत्र सादर करणे बंधनकारक राहिल. तसेच यासाठी सादर करावयाच्या अर्जाचा नमुना (परिशिष्ट-ब), अर्जासोबत जोडायवाची कागदपत्रे / पुरावा (परिशिष्ट-क) आणि घोषणापत्र (परिशिष्ट-ड) सोबत जोडण्यात आलेल्या नमुन्याप्रमाणे असणे आवश्यक राहिल.
- (४) या आरक्षणाचा लाभ घेण्यासाठी ती व्यक्ती किंवा तिचे कुटुंबीय महाराष्ट्र राज्यात दि. १३ ऑक्टोबर १९६७ रोजी किंवा त्यापूर्वीचे रहिवासी असणे आवश्यक राहिल.
- (५) सदर प्रवर्गातील उमेदवारांना वय, परीक्षा फी व इतर अनुज्ञेय सवलती ह्या इतर मागास प्रवर्गास राज्य शासनाने वेळोवेळी लागू केलेल्या नियमानुसार राहतील.

(ख) पात्रता प्रमाणपत्रासंबंधातील कार्यपद्धती -

- (१) आर्थिक दुर्बल घटकासाठीच्या आरक्षणाचा लाभ घेण्यासाठी पात्रता प्रमाणपत्र देण्यासाठी सक्षम प्राधिकारी म्हणून तहसिलदार यांना घोषित करण्यात येत आहे आणि आवश्यकता असल्यास जिल्हाधिकारी यांना एकाहून जास्त तहसिलदारांना सक्षम प्राधिकारी म्हणून घोषित करण्याचे अधिकार राहतील.
- (२) आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकासाठी आवश्यक पात्रता प्रमाणपत्र मिळण्यासाठी लाभधारकाकडून आवश्यक कागदपत्रांसह अर्ज प्राप्त झाल्याचा दिनांकापासून एका महिन्यात (३० दिवसांच्या आत) लाभधारकास पात्रता प्रमाणपत्र देणे बंधनकारक राहिल. ते देण्यास नकार दिल्यास अथवा चुकीचे दिल्यास त्या विरुद्ध अपिल दाखल करण्याची कार्यपद्धती खालीलप्रमाणे विहित करण्यात येत आहे.

(i) सक्षम प्राधिकाऱ्याच्या निर्णयाविरुद्ध अपिलिय अधिकारी म्हणून त्यांच्या कार्यक्षेत्राचे उपजिल्हाधिकारी किंवा जिल्हाधिकारी यांनी नामनिर्देशित केलेला उपजिल्हाधिकारी पदापेक्षा कमी दर्जाचा नाही असा अधिकारी हे राहतील.

(ii) वर (i) मध्ये नमूद केलेल्या अपिलिय अधिकार्याच्या निर्णयाविरुद्ध अपिलिय अधिकारी म्हणून त्यांच्या कार्यक्षेत्राचे जिल्हाधिकारी हे राहतील.

(iii) वरील अपिलिय अधिकारी यांना अपिल प्राप्त झाल्याच्या दिनांकापासून एका महिन्यात (३० दिवसांच्या आत) निर्णय देणे बंधनकारक राहिल.

(इ) या आरक्षणा अंतर्गत आरक्षित बिंदु व आरक्षणाचा लाम लागू होण्याचा दिनांक :-

१) या आरक्षणा अंतर्गत समाविष्ट होणा-या वर्गाकरिता सामान्य प्रशासन विभागाच्या शासन निर्णय दि. २९.०३.१९९७ व दि. ५.१२.२०१८ अन्वये निश्चित केलेल्या १०० बिंदु नामावलीतील बिंदु क्रमांक ८,१६,२६,३८,४६,५६,६८,७६,८६,९८ आरक्षित राहतील.

२) (अ) आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकासाठीचे १०% आरक्षण राज्यात अंमलात येण्याचा दिनांक ०१.०२.२०१९ हा राहिल.

(ब) तसेच १०३ व्या घटनादुरुस्ती अन्वये करण्यात आलेला कायदा दिनांक १४ जानेवारी, २०१९ पासून अंमलात आलेला असल्याने दिनांक १४ जानेवारी, २०१९ ते ३१ जानेवारी, २०१९ या कालावधीत ज्या जाहिरातीमध्ये व प्रवेश प्रक्रियेत आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकासाठी १० टक्के आरक्षणानुसार पदांचा समावेश केला असेल अशा पदांना सुध्दा हे आरक्षण लागू राहिल.

३) ज्या उमेदवारांनी या आदेशाच्या दिनांकापूर्वी नियुक्तीसाठी अर्ज केलेले असतील त्यांच्यापैकी तसेच वरील (ब) मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे त्या कालावधीत व त्यामध्ये नमूद केल्याप्रमाणे पदांचा समावेश केलेला असेल त्या जाहिरातीनुसार / प्रवेश प्रक्रियेत नियुक्तीसाठी अर्ज केलेले असतील अशांपैकी जे उमेदवार परिच्छेद २ मध्ये नमूद अधिनियमांमधील मागासप्रवर्गांमध्ये समाविष्ट नाहीत अशा उमेदवारांना ते आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांमधून नियुक्तीसाठी इच्छुक आहेत किंवा कसे याबाबत विकल्प देण्याचा पर्याय उपलब्ध राहिल.

४) आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकासाठीचे पात्रता प्रमाणपत्र या आदेशाच्या दिनांकापासून किंवा अर्ज सादर करण्याच्या दिनांकापासून ६ महिने यापैकी जो नंतरचा असेल त्या दिनांकापर्यंत सादर करणे आवश्यक राहिल.

५) ज्या घटकांना सेवेमध्ये समांतर आरक्षण लागू आहे त्या घटकांना आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल या सामाजिक प्रवर्गांमध्ये देखील सेवेत समांतर आरक्षण लागू राहिल.

४. शैक्षणिक संस्थांमध्ये प्रवेशाबाबतचे आवश्यक आदेश शालेय शिक्षण, उच्च व तंत्र शिक्षण, वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये, कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय व इतर संबंधित विभागांनी तात्काळ निर्गमित करावेत.

५. हा शासन निर्णय शासकीय/ निमशासकीय सेवा, मंडळे/महामंडळे, नगरपालिका / महानगरपालिका, जिल्हा परिषदा, शासकीय विद्यालये, महाविद्यालये, शासकीय शैक्षणिक संस्था, खाजगी विद्यालये, महाविद्यालये, शैक्षणिक संस्था, अनुदानित/विना अनुदानित विद्यालये, महाविद्यालये व शैक्षणिक संस्था आणि ज्यांना आदेश देण्याचा अधिकार शासनाला आहे, अशी इतर सर्व प्राधिकरणे, सेवा व संस्था यांना लागू राहिल.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१९०२१२१४१५०२१४०७ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षात्कृत करून निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

SHIVAJI
RAGHUNATH
DAUND

Digitally signed by Shivaji Raghunath Daund
DN: cn=Shivaji Raghunath Daund, o=Shivaji Raghunath Daund, email=shivaji.raghunath.daund@gmail.com, c=IN

(शिवाजी दौंड)

सचिव (साविस), महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) मा. विरोधीपक्ष नेता, महाराष्ट्र विधानसभा/ विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
- २) मा. सर्व सन्माननिय विधानसभा/ विधानपरिषद, व संसद सदस्य महाराष्ट्र राज्य
- ३) मा. राज्यपालांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मलबारहिल, मुंबई.
- ४) मा. मुख्यमंत्र्यांचे अप्पर मुख्य सचिव/ प्रधान सचिव/ सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ५) महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, (विधान परिषद) विधानभवन, मुंबई.
- ६) प्रधान सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, (विधान सभा) विधानभवन, मुंबई.
- ७) शासनाचे सर्व अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव / सचिव.
- ८) महालेखापाल, लेखा व अनुज्ञेयता, महाराष्ट्र-१, मुंबई,
- ९) महालेखापाल, लेखा व अनुज्ञेयता, महाराष्ट्र-२, नागपूर,
- १०) महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मंत्रालय, मुंबई. (५ प्रती)
त्यांना विनंती की, प्रस्तुत शासन निर्णय प्रसिध्द करण्यात यावा.
- ११) प्रबंधक, मा. उच्च न्यायालय, मुळ न्याय शाखा, मुंबई, औरंगाबाद, नागपूर.
- १२) प्रबंधक, मा. उच्च न्यायालय, अपिल शाखा, मुंबई, औरंगाबाद, नागपूर.
- १३) प्रबंधक, मा. महाराष्ट्र प्रशासकीय न्यायाधिकरण, मुंबई, औरंगाबाद, नागपूर.
- १४) प्रबंधक, मा. लोक आयुक्त व उप लोक आयुक्त, मुंबई.
- १५) सर्व विभागीय आयुक्त/सर्व जिल्हाधिकारी, महाराष्ट्र राज्य.
- १६) सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य.
- १७) सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई.
- १८) उप सचिव (आस्थापना शाखा), सर्व मंत्रालयीन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १९) सर्व मंत्री/राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- २०) मा. मुख्य सचिव यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई.
- २१) सचिव, राज्य निवडणूक आयोग, मुंबई.

- २२) सचिव, राज्य माहिती आयोग, मुंबई.
- २३) सरकारी वकील, उच्च न्यायालय, मुळ शाखा व अपील शाखा, मुंबई, औरंगाबाद, नागपूर,
- २४) सरकारी वकील, महाराष्ट्र प्रशासकीय न्यायाधिकरण, मुंबई, औरंगाबाद, नागपूर,
- २५) सर्व महानगरपालिकांचे आयुक्त,
- २६) सर्व मुख्याधिकारी, नगरपरिषदा/नगरपालिका,
- २७) विधिमंडळ ग्रंथालय, महाराष्ट्र विधानभवन, मुंबई (१० प्रती),
- २८) सर्व महामंडळे, मंडळे आणि सार्वजनिक उपक्रम यांचे व्यवस्थापकीय संचालक,
- २९) सर्व मान्यताप्राप्त राजकीय पक्षांची मध्यवर्ती कार्यालये, महाराष्ट्र राज्य,
- ३०) निवड नरती/कार्यासन १६-अ.

I.C. Principal

Shankarrao Jawale Patil Arts, Science &
Commerce College, Lohara Dist. Osmanabad

Principal
Tuljabhavan Mahavidyalaya
Tuljapur, Dist. Osmanabad

Admission

११

(१४७)

उच्च व तंत्रशिक्षण आणि सेवायोजन विभागाच्या
अधिकारवादातील सर्व शैक्षणिक संस्थांपासून मागता
प्रकाशित राखीव जागा देण्याबाबत

४/प्र. क्र. २३६/मावक-५,
विशेष मागास प्रवर्ग अंतर्गत

महाराष्ट्र शासन

उच्च व तंत्रशिक्षण आणि सेवायोजन विभाग,

शासन शुद्धिपत्र क्रमांक : गुस्ताजी १४९३/(२४२८)/विति-४.

मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक : ७ फेब्रुवारी, १९९६.

१) वटेवाल कोर्टी, ७) देशकर,
सतसाले, १४) साळे, १५)

५) पानकोळी, ६)
गोरेवा कोळी, ११) सोनकोळी,
३) कोळी.

- याबा : १) शासन निर्णय, उच्च व तंत्रशिक्षण आणि सेवायोजन विभाग क्र. गुस्ताजी-१४९३/२४२८/विति-४,
दि. २३ जून, १९९४ व समकालीन शुद्धिपत्रक दिनांक - १२ जुलै, १९९४.
२) शासन निर्णय, समाजकल्याण, सांस्कृतिक कार्य व इंधन विभाग, क्रमांक- शीवीसी-१४९४/प्र.क्र.
२३६/मावक-५, दि. १३ जून, १९९५ व समकालीन शुद्धिपत्रक दिनांक १५ जून, १९९५
३) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग क्र. बीवीसी-१०९४/प्र.क्र. ६८/९४/१६-२, दिनांक १५
जून, १९९५.
४) शासन निर्णय, क्रमांक - गुस्ताजी-१४९३/(२४२८)/विति-४ दिनांक २२ जून, १९९५.

६) मुन्नरकानु, ७) कनेवार.

शासन शुद्धिपत्र :- शासन निर्णय, उच्च व तंत्रशिक्षण आणि सेवायोजन विभाग क्रमांक गुस्ताजी-१४९३/(२४२८)/
विति-४, दि. २२ जून, १९९५ च्या परिच्छेद ४ व ५ मध्ये खालीलप्रमाणे सुधारणा करण्यात येत आहेत -

२. परिच्छेद - ४ : सदर आरक्षण प्रत्येक संस्थेमध्ये अभ्यासक्रम निहाय असेल आणि ते मुक्त आणि मुल्याधारित
वर्गाकरिता त्यांच्या त्यांच्या प्रमाणात असेल.

तंत्रशिक्षण विभाग वगळता इतर शैक्षणिक विभागांतर्गत येणाऱ्या विंगर राखीव जागा या प्रथमतः भरण्यात याव्यात.
दामध्ये गुणवत्तेनुसार असणाऱ्या मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांचा देखील समावेश आराधीव जमेदवार म्हणून असेल. या विद्यार्थ्यांचा
समावेश आरक्षणामध्ये करण्यात येऊ नये. यासाठी विद्यार्थ्यांनी आपला प्रवेश आराधीव म्हणून समजण्यासाठी परीक्षा
फलपत्राच्या प्रश्न उद्भवत नाही. उर्वरित जागा आरक्षणानुसार भरण्यात याव्यात असे करताना शैक्षणिक संस्थांमध्ये
मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांचे प्रमाण ५२ टक्केपेक्षा अधिक झाले तर त्यास कोणतीही हरजना नाही.

परिच्छेद-५ मधील "मात्र बदलाबदलीने इतर प्रवर्गातून/पासून ५२% पेक्षा अधिक असणार नाही" हे शब्दपे वाक्य
पूर्णतः वगळण्यात यावे.

४. हे शुद्धिपत्रक सामान्य प्रशासन विभागाच्या संमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

अ. मा. भट्टलवार

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत -

सर्व अकृषि विद्यापीठांचे कुलगुरू

सर्व अकृषि विद्यापीठांचे कुलसचिव.

संवैधानिक आरक्षण ५० टक्के जागेबाबत जास्त धोरण न देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग,

बालन सिव्हे डी.टी.एन. ३३९७/१२९२६/(१०८६)/तांशि-१

संवाद्य विभाग ५५५, मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक : ११ जुलै, १९९४.

- संदर्भ : १) शासन नि. उच्च व तंत्रशिक्षण आणि सेवायोजन विभाग क. सुरसवी १४९३/२४२८/विशि-४, दि. २३ जून १९९४ सच.भा.वि.स. बुद्धिपत्रक दि. जुलै, १९९४.
- २) शासन नि. उच्च व तंत्रशिक्षण, तांत्रिक कार्य व शिक्षण विभाग क. सीबीसी/१४९४/म.क. २३६/म.क-१ दि. १३ जून, १९९४ व सच.भा.वि.स. बुद्धिपत्रक दि. १५ जून, १९९४.
- ३) शासन नि. उच्च व तंत्रशिक्षण आणि सेवायोजन विभाग क. सीबीसी १०९४/म. क. ६८/९४/१६-ब, दि. १५ जून, १९९४ व बुद्धिपत्रक दि. २१ मार्च, १९९४.
- ४) शासन नि. उच्च व तंत्रशिक्षण आणि सेवायोजन विभाग क. सुरसवी १४९३/२४२८/विशि-४, दि. २२ जून १९९४.
- ५) अधिकारकर्त्यांचे पत्र. मुंबई उच्च न्यायालय, मुंबई यांचे पत्र क्र. एबीसीएल/अड-युपी/एसएससी दि. १०-४-१९९४.

प्रस्तावना :

शासन निर्णय, सच.भा. विभाग क. सीबीसी १०९३/१९७/सि.अ-१४९/४५/९३/१६-ब, दि. २३ जून, १९९४ अन्वये विभागात प्रवर्गासाठी एकूण ५० टक्के जागा व शिक्षण विभाग आणि सीबीसी/१४९४/म.क. २३६/म.क-१ यांच्या वळी जागीच्या विभागासाठी काही स्थळांची व उच्च व तंत्रशिक्षण आणि सेवायोजन विभाग क. सीबीसी/१०९४/म. क. ६८/९४/१६-ब, दि. ८ डिसेंबर, १९९४ चे शासन निर्णय सच.भा. विभाग क. सीबीसी/१०९४/म. क. ६८/९४/१६-ब, दि. ८ डिसेंबर, १९९४ चे संश्लेषित अ मध्ये नमूद केल्या जाईल. एका स्वतंत्र विशेष प्रवर्ग असे संबोधण्यात येऊन त्यांच्यासाठी २ (दोन) टक्के आरक्षण ठेवण्यात आले होते. तसेच या प्रवर्गासाठी किमतीयत्वे तत्सम जागा नाही हेही स्पष्ट करण्यात आले होते. दि. ८ डिसेंबर, १९९४ च्या सच.भा. विभाग क. शासन आदेशास अनुसरून उच्च व तंत्रशिक्षण विभागाने विशेष प्रवर्ग प्रवर्गासाठी एकूण ५० टक्के जागा आणि विशेष प्रवर्ग असे संबोधण्यात येऊन त्यांच्यासाठी २ (दोन), १९९४ अन्वये विशेष प्रवर्ग असे निर्णयित केले आहेत. सदर निर्णयाद्वारे विशेष प्रवर्ग प्रवर्गासाठी २ टक्के जागा आणि तत्सम जागी असे एकूण आरक्षण ५२ टक्के विहित केले आहे. भारतीय संविधान अनुच्छेद १४ तसेच १६ अन्वये सर्व प्रवर्गांना समानता व समान संधी मिळाली म्हणून या सच.भा. विभाग क. शासन आदेशास अनुसरून १९९३ साली सच.भा. विभाग क. शासन आदेशास अनुसरून ५० टक्के जागा जास्त असू नये असा निर्वाह दिला आहे.

दि. २४/११/९४, श्री. पंडुरंग एस. पवारले विरुद्ध महाराष्ट्र शासन व इतर, या प्रकरणी सुनावणी सुरु असताना या उच्च न्यायालयाने मुंबई उच्च न्यायालयाने अप्रियायिकी फटवी अत्यासनाच्या १९९७-९८ या संवैधानिक प्रवर्ग प्रवर्ग प्रवर्गासाठी केलेली ५२ टक्के जागांची तरतुद मा. सर्वोच्च न्यायालयाने इंडा सॉल्यूशन्स विरुद्ध केंद्र या प्रवर्गा १९९३ साली दिलेल्या निवाड्यानुसार नसल्यामुळे कायदेशीर नसल्याचे शासनाचे निदर्शनास आणून दिले आहे. (सं.नं.१९३ म. सर्वोच्च न्यायालय ९. आर. ५. क्र. ४७७, सीपी टिप्पणी (इन्सु) प्रवेश नियमावलीतील

शासन आदेशा या शासन निर्णयाद्वारे असे आदेश देत आहे की, उच्च व तंत्रशिक्षण विभागाच्या अधिकार्यासाठी देत आलेल्या सर्व संवैधानिक संरक्षणातील अत्यासनाच्या प्रवेशासाठी या विभागाने निर्धारित केलेल्या शासन निर्णय क्र. सुरसवी १४९३/२४२८/विशि-४, दि. २३ जून, १९९४ अन्वये विशेष प्रवर्ग प्रवर्गासाठी एकूण एकूण एकूण ५० टक्के जागा आणि विशेष प्रवर्ग प्रवर्गासाठी केलेली जागा आणि विशेष प्रवर्ग असे निर्णयित केले आहेत. सदर निर्णयाद्वारे विशेष प्रवर्ग प्रवर्गासाठी २ (दोन), १९९४ अन्वये विशेष प्रवर्ग असे निर्णयित केले आहेत. भारतीय संविधान अनुच्छेद १४ तसेच १६ अन्वये सर्व प्रवर्गांना समानता व समान संधी मिळाली म्हणून या सच.भा. विभाग क. शासन आदेशास अनुसरून ५० टक्के जागा जास्त असू नये असा निर्वाह दिला आहे.

शासन आदेशा या शासन निर्णयाद्वारे असे आदेश देत आहे की, उच्च व तंत्रशिक्षण विभागाच्या अधिकार्यासाठी देत आलेल्या सर्व संवैधानिक संरक्षणातील अत्यासनाच्या प्रवेशासाठी या विभागाने निर्धारित केलेल्या शासन निर्णय क्र. सुरसवी १४९३/२४२८/विशि-४, दि. २३ जून, १९९४ अन्वये विशेष प्रवर्ग प्रवर्गासाठी एकूण एकूण एकूण ५० टक्के जागा आणि विशेष प्रवर्ग प्रवर्गासाठी केलेली जागा आणि विशेष प्रवर्ग असे निर्णयित केले आहेत. सदर निर्णयाद्वारे विशेष प्रवर्ग प्रवर्गासाठी २ (दोन), १९९४ अन्वये विशेष प्रवर्ग असे निर्णयित केले आहेत. भारतीय संविधान अनुच्छेद १४ तसेच १६ अन्वये सर्व प्रवर्गांना समानता व समान संधी मिळाली म्हणून या सच.भा. विभाग क. शासन आदेशास अनुसरून ५० टक्के जागा जास्त असू नये असा निर्वाह दिला आहे.

- १. विशेष प्रवर्ग प्रवर्गात ज्या जागी अर्धे स्थाने होती ती जागी इतर मागास वर्गांच्या सहाय्येने सहाय्येने देण्यात येईल. या सहाय्येने विशेष प्रवर्ग प्रवर्गात प्रमाणानुसार धारक उमेदवारांची जात ज्या मागास प्रवर्गांच्या सहाय्येने देण्यात येईल. या मागास प्रवर्गांच्या आरक्षणासाठी पत्र सहाय्येने देण्यात येईल.
- २. भारतीय संविधानानुसार मंडळ अधिकाऱ्यांनी केलेल्या विकारांनुसार शासन निर्णय, उच्च व तंत्रशिक्षण आणि सेवायोजन विभाग क. सीबीसी १०२४/(६३०३) तांशि-१, दि. ३ जून, १९९४ मधील परिच्छेद क्र. ४ मध्ये विहित केलेल्या प्रवर्गांनी एकूण ५० टक्के जागा आवंटित करण्यात येईल. सदर आरक्षण प्रत्येक संस्थेमध्ये अत्यासनास निष्कारक राहिलेले प्रवर्ग (पॅरोट सीटर्स) तसेच पूर्ववर्णित (पॅरोट सीटर्स) जागांकरिता त्यांच्या त्यांच्या प्रवर्गात असेल.

३. शासन निर्णयानुसार प्रवेश प्रक्रिया केल्यानंतर उच्च व तंत्रशिक्षण आणि सेवायोजन विभाग क. शासन आदेशास अनुसरून ५० टक्के जागा जास्त असू नये असा निर्वाह दिला आहे. विशेष प्रवर्ग प्रवर्गासाठी एकूण ५० टक्के जागा जास्त असू नये असा निर्वाह दिला आहे.

४. रिवत जागांवर विशेष प्रवर्ग प्रवर्गातील उमेदवारांना काल २ टक्के जागांवर प्रवेश दिल्यानंतर उच्च व तंत्रशिक्षण आणि सेवायोजन विभाग क. शासन आदेशास अनुसरून ५० टक्के जागा जास्त असू नये असा निर्वाह दिला आहे.

- १. विशेष प्रवर्ग प्रवर्गात करण्यात आलेल्या प्रवेशाबाबत आणता पुढील प्रवेश प्रक्रियेत काही कारणास्तव महाराष्ट्रचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.
- २. संवैधानिक आरक्षण कुठल्याही परिस्थितीत ५० टक्के जागा जास्त होणार नाही याची दक्षता घ्यावी.

ओ. शि. विहाडे
शासनाने सहसचिव

200408113030400-2402

महाराष्ट्र राज्यातील सर्व पारंपारिक विद्यापीठे व त्यांना संलग्नित असलेल्या महाविद्यालयांतील पदवी अभ्यासक्रमांकरिता महिलांसाठी ३० टक्के आरक्षण ठेवण्याबाबत

महाराष्ट्र शासन

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग

शासन निर्णय क्र. जीईसी-१०००/(१९९/२०००)/ताशि-१

मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई-४०० ०३२

दिनांक: १७ एप्रिल, २०००

प्रस्तावना:-

भारताच्या संविधानात, स्त्री-पुरुष भेद न ठेवता समानतेचे तत्त्व हा नागरीकांचा मूलभूत हक्क मानण्यात आला आहे. तसेच महिलांच्या याबतीतही घटनेत सकारात्मक घोरण स्विकारण्यात आले आहे. महिलांना पुरुषांच्या बरोबरीने संधी देणे अपेक्षित असले तरी विविध शिक्षण अभ्यासक्रमांकरिता स्त्रियांना समान संधी प्रत्यक्षात मिळत नाही. स्त्रियांच्या शैक्षणिक उन्नतीसाठी त्यादृष्टीने खरा प्रयत्न करणे आवश्यक आहे. त्यानुसार महिलांचे बलशालीकरण आणि समाजाच्या सर्व क्षेत्रांमध्ये महिलांचा सक्रिय सहभाग करून सर्वांगीण मानवी विकासाच्या विविध क्षेत्रांमध्ये सकारात्मक परिणाम घडवून आणण्यासाठी महिलांच्या शिक्षणकडे जाणितपूर्वक लक्ष देणे आवश्यक आहे. ही बाब विचारात घेऊन शासन निर्णय दि.२२.६.१९९४ अन्वये शासनाने महिलांना शासकीय नोकरीमध्ये ३० टक्के जागा आरक्षित ठेवल्या आहेत. यामागेल खरा हेतू साध्य होण्याकरिता आता महिलांना पदवी अभ्यासक्रमांकरिता ३० टक्के आरक्षण ठेवणे आवश्यक आहे. त्यानुसार महाराष्ट्र राज्यात पदवी स्तरावरील सर्व अभ्यासक्रमांकरिता महिलांसाठी ३० टक्के आरक्षण ठेवण्याबाबत शासनाचा विचार होता.

शासन निर्णय:-

वरील सर्व वस्तुस्थिती विचारात घेऊन शासन आता असे आदेश देत आहे की, महाराष्ट्र राज्यातील सर्व पारंपारिक विद्यापीठे व त्यांना संलग्नित असलेल्या सर्व शासकीय, अनुदानित व विनाअनुदानित महाविद्यालयांतील पदवी अभ्यासक्रमांच्या प्रवेशाकरिता महिलांसाठी ३० टक्के आरक्षण ठेवण्यात येत आहे.

सदरचे आरक्षण बिनराखीव व राखीव या घेन्सी प्रवर्गासाठी लागू राहिल. जर बिनराखीव जागा १०० असतील तर त्यापैकी ३० जागा महिलांकरिता आरक्षित राहतील.

तसेच सदरचे आरक्षण हे सध्या विविध सामाजिक प्रवर्गांकरिता विहित केलेल्या संविधानात्मक राखीव जागा अंतर्गत समांतर आरक्षण (Horizontal) राहिल. उदाहरणार्थ जसे की, सध्या संविधानातील तरतुदीनुसार शासनाने अनुसूचित जातीच्या प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांकरिता १३ टक्के जागा आरक्षित आहेत. त्यापैकी त्यातील ३० टक्के आरक्षण हे अनुसूचित जाती या प्रवर्गातील महिला उमेदवारांकरिताच ठेवण्यात येईल व जर या प्रवर्गातील किमान पात्रता असलेल्या महिला उमेदवार प्राप्त न झाल्यास त्या जागा अनुसूचित जातीच्या प्रवर्गातील पुरुष संवर्गातून भरण्यात येतील. म्हणजेच जर प्रवेशाकरिता एखाद्या विद्याशाखेसाठी प्रथम वर्गासाठी १०९ जागा असतील तर त्यापैकी १३ जागा अनुसूचित जातीच्या प्रवर्गातील उमेदवारांकरिता सध्या असलेले आरक्षण विचारात घेऊन त्यापैकी ३० टक्के म्हणजेच ४ जागा ह्या अनुसूचित जातीच्या प्रवर्गातील महिला उमेदवारांकरिता आरक्षित राहतील.

एच-२३७(१०००-४-००)

(कृ. मा. प.)

वर उल्लेखितलेल्या पध्दतीनेच वार सर्व प्रवर्गाकरिताही सध्या असलेल्या आरक्षणांतर्गत मा. ३० टक्के समांतरपणे आरक्षण ठेवण्यात येईल. तसेच ज्या पदवी अभ्यासक्रमांकरिता मूल्यभागीत व ३ जागांवर देण्यात येतात ह्या प्रवेशांतर्गत देखील ३० टक्के आरक्षण महिलांकरिता देण्यात येईल.

सध्या सर्व तंत्र निकेतनांमध्ये पदविका अभ्यासक्रमासाठी महिलांकरिता शासन निर्णय क्र. डब्ल्युबीपी-१०९५/(२७१९)/व्यशि-५, दि. १७.१.१९९६ अन्वये, ठेवलेल्या २५ टक्के आरक्षणात घाट करून आता ते ३० टक्के इतके करण्यात येत आहे..

सदरच्या आरक्षित जागांवर जर महिला उमेदवार उपलब्ध झाल्या नाहीत तर या रिक्त जागा त्याच शैक्षणिक वर्षात पुरुष संवर्गातून भरण्यात येतील व या रिक्त जागांचा त्या पुढील शैक्षणिक वर्षात अनुशेष धरला जाणार नाही.

वैज्ञानिक शिक्षण विभाग आणि कृषि व पदुम विभागांतर्गत येणाऱ्या सर्व पदवी अभ्यासक्रमांकरिता आदेश संबंधित विभागांकडून स्वतंत्रपणे निर्गमित करण्यात येतील.

सदरचे आरक्षणविषयक आदेश शैक्षणिक वर्ष सन २००६-२००७ पासून अंमलात येतील. महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(प्र. ह. क्षीरसागर)

शासनाचे सहसचिव

प्रति,

संचालक, तंत्र शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

संचालक, उद्योगधंदे-संस्था-समन्वय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

संचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

कृषि संचालक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

ग्रामालय संचालक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

सर्व विद्यापीठांचे कुलगुरू व कुलसचिव

सर्व सहसंचालक, तंत्र शिक्षण / उच्च शिक्षण, विभागीय कार्यालये.

प्राचार्य, सर्व अधिपत्याखाली तंत्रशिक्षण महाविद्यालये, तंत्र निकेतने व संस्था (तंत्र शिक्षण संचालकांमार्फत)

प्राचार्य, सर्व वरिष्ठ महाविद्यालये (उच्च शिक्षण संचालकांमार्फत)

मा. मुख्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव.

मा. मंत्री, उच्च व तंत्र शिक्षण यांचे खाजगी सचिव

मा. राज्यमंत्री, उच्च व तंत्र शिक्षण यांचे खाजगी सचिव.

मा. अपर मुख्य सचिव, उच्च व तंत्र शिक्षण यांचे स्वीय सहाय्यक.

मा. सचिव, कृषि यांचे स्वीय सहाय्यक.

मा. सचिव, पशुसंवर्धन, दुग्धविकास व मात्स्यव्यवसाय यांचे स्वीय सहाय्यक.

मा. सचिव, वैद्यकीय शिक्षण व औषधीद्वये विभाग यांचे स्वीय सहाय्यक.

मा. सचिव, जालेय शिक्षण यांचे स्वीय सहाय्यक.

मा. प्रधान सचिव, वित्त यांचे स्वीय सहाय्यक.

मा. सचिव (सर्वसाधारण उपविभाग), सामान्य प्रशासन विभाग यांचे स्वीय सहाय्यक.

सर्व मंत्रालयीन विभाग.

सर्व मंत्रालयीन विभागांच्या अधिपत्याखाली येणारी सर्व विभागीय कार्यालये (संबंधित विभागांमार्फत)

सर्व पर्याप्तने, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई

नियड नस्ती, तांशि-१.

शैक्षणिक आस्थापना - माजी सैनिक कल्याण
अभियांत्रिकी महाविद्यालय, टेक्नॉलॉजीकल, टेक्नॉलॉजीकल,
पॉलीटेक्नीक, कला, वाणिज्य, अध्यात्मिक महाविद्यालय

महाराष्ट्र शासन
उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग
शासन परिपत्रक क्र. माजीस-२००६/(२४१/०६)/मसि-६
मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई-२२
दिनांक: १० सप्टेंबर, २००६

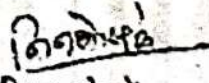
- संदर्भ- १) शासन निर्णय, शिक्षण व सेवायोजन विभाग, क्र. टीसीएम-
१८८४/(१८५/८४)/मसि-४, दि. २८ जून, १९८४.
२) शासन निर्णय, उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग, क्र. आयटीआय-
१००२/प्र.क्र. ५१/व्यशि-२, दि. ३० एप्रिल, २००२
३) शासन निर्णय, शिक्षण व सेवायोजन विभाग क्र. सीईसी-
११९२/(५०३३)(१)/ताशि-६, दि. २८ एप्रिल, १९९२

परिपत्रक- माजी/माजी सैनिकांच्या मुलांना शाळा / कॉलेज घामधील प्रवेशासाठी, अभियांत्रिकी महाविद्यालय/
टेक्नॉलॉजीकल / टेक्नॉलॉजीकल व पॉलीटेक्नीक शिक्षणासाठी प्रवेशासाठी ५ % जागा तसेच अध्यात्मिक महाविद्यालयांच्या
एकूण प्रवेश क्षमतेपैकी ५ % जागा तसेच शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थामधून १% जागा किंवा जास्तीत जास्त
१० जागा आरक्षित केलेल्या आहेत. असे असले तरी सदर नियमांची काटेकोरपणे अंमलबजावणी होत नसल्याचे,
राज्यातील माजी सैनिकांच्या कल्याणार्थ उपाययोजना करण्याच्या संदर्भात नेमसेत्या तरतुदी समितीने, अहवालान्वये
शासनाच्या निदर्शनास आणलेले आहे. सदर अहवाल विधानपरिषदेस दि. २०.४.२००६ रोजी सादर करण्यात आला
आहे.

२. सदर अहवालाच्या अनुषंगाने पुन्हा एकदा निदर्शनास आणण्यात येते की, राज्यातील माजी/ माजी
सैनिकांच्या कल्याणार्थ शासन विविध योजना राबवित अयत्ने. त्याद्वारे माजी सैनिक/ युध्दविधवा/ माजी सैनिकांच्या
विधवा/ माजी सैनिकांचे अक्षरक्षित यांचा सामाजिक, आर्थिक व शैक्षणिक स्तर उंचावण्यासाठी शासन कटिबद्ध आहे.
त्यामुळे माजी/ माजी सैनिकांच्या मुलांना शाळा / कॉलेज घामधील प्रवेशासाठी शासनाने विहित केल्यानुसार जाग्य
राखीव ठेवण्यात येवून त्या फक्त संबंधित उमेदवारांमधूनच भरण्यात याव्यात. सदर जाग्य इतर प्रवर्गांमधून भरल्या जावू
नयेत. जे संस्थापालक आदेशाची अंमलबजावणी करीत नाहीत त्यांचेवर कडक कारवाई करण्यात यावी. प्रत्येक
शैक्षणिक वर्गाच्या प्रवेश प्रक्रियेवेळी संबंधित विश्व सैनिक कल्याण अधिकारी, माजी/माजी सैनिकांच्या पाहण्याच्या
शैक्षणिक प्रवेशाचा आढावा घेतील त्यावेळी त्यांना सर्वतोपरी सहाय्य करण्याच्या सूचना सर्व संबंधितांना देण्यात
याव्यात.

हे शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या वेबसाईटवर उपलब्ध
करण्यात आला असून त्याचा सांगक रॉकेतांक क्र. 20070910114946001 असा आहे.

महाराष्ट्रचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(दि. न. भोसले)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रति,
शिक्षण संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
शिक्षण संचालक, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
संचालक, तंत्रशिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई

संघालाक, ज्यवसाय शिक्षण, ज्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संघालाक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
संघालाक, प्रशिक्षण, ज्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संघालाक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
संघालाक, कला संघालाक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
संघालाक, प्रशासन संघालाक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
सर्व संघालाक उच्च शिक्षण विभागाचे कार्यालय,
कुलसचिव, अकृषी विभागाचे, महाराष्ट्र राज्य,
अधिवान व लेखाधिकारी, मुंबई,
सहसंचालक, लेखा व कोषागार, मुंबई,
मा. मंत्री, उच्च व तंत्रशिक्षण यांचे खाजगी सचिव,
मा. राज्यमंत्री, उच्च व तंत्रशिक्षण यांचे खाजगी सचिव,
उच्च व तंत्रशिक्षण विभागातील सर्व कार्यासने / साधक प्रगल्भ विभागा कार्या. २८
निवडूनसो/ मंत्रि-४

दूरध्वनी 020-66262629

ई-मेल : resettle.dsw@mahasainik.com

P.G. Admission
6.3.2017
E.M.

क्रमांक : 18164/श.स/सेकवि-17

-6 MAR 2017

मा. कुलगुरु
शिवाजी विद्यापीठ कोल्हापूर
(महाराष्ट्र राज्य सर्व विद्यापीठ)

सैनिक कल्याण विभाग,
महाराष्ट्र राज्य रायगड इमारत
राष्ट्रीय युद्ध स्मारकासमोर
घोरपडी, पुणे- 411 001

दिनांक : फेब्रुवारी २०१७

विषय : शैक्षणिक अभ्यासक्रमासाठी आजी-माजी सैनिकांच्या पाल्यांसाठी जागा राखीव ठेवण्याबाबत.

- संदर्भ : १. महाराष्ट्र शासन, उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग, शासन परिपत्रक क्र. मातीसे-२००६/(२४१/०६)/मशि-६ दिनांक १० सप्टेंबर २००७.
२. पुणे विद्यापीठ पत्र क्रमांक आरक्षण/ओ-५१/२०३४ दिनांक १६ जून २०१४.
३. महाराष्ट्र शासन क्र. संकिर्ण-१०१४/प्र.क्र.१३६/मशि-२ दिनांक २१ जून २०१४.

२. उपरोक्त विषयी संदर्भात शासन परिपत्रक व शासन निर्णयातील तरतुदीनुसार विविध शैक्षणिक अभ्यासक्रमांच्या प्रवेशासाठी राज्यातील आजी-माजी सैनिकांच्या पाल्यांना जागा आरक्षित ठेवण्यात आल्या आहेत.

३. त्या अनुषंगाने आपणास कळविण्यात येते की, आपल्या विद्यापीठाच्या अधोपत्याखालील सर्व महाविद्यालयांमध्ये (अभियांत्रिकी महाविद्यालये, टेक्नीकल, टेक्नॉलॉजीकल, पॉलीटेक्निक, कला, याणित्य व अध्यापक महाविद्यालये) सर्व अभ्यासक्रमांच्या प्रवेश प्रक्रियेमध्ये आजी-माजी सैनिकांच्या पाल्यांना आरक्षणाचा लाभ देण्यात यावा.

४. तसेच संदर्भात शासन निर्णयातील तरतुदीनुसार शैक्षणिक वर्ष २०१७-२०१८ पासून चालू होणा-या शैक्षणिक वर्षापासून माजी सैनिकांच्या पाल्यांना राखीव ठेवण्यात आलेल्या जागेवर प्रवेश देते येव्ही माजी सैनिकांच्या पाल्यांकडे संबंधित जिल्हा सैनिक कल्याण कार्यालयाकडून देण्यात आलेले "माजी सैनिक पाल्य असल्याबाबतचे प्रमाणपत्र" आसल्याशिवाय प्रवेश देण्यात येऊ नये. तसेच मादर केलेल्या प्रमाणपत्राबाबत काही शंका उपस्थित झाल्यास प्रमाणपत्राच्या सत्यतेबाबतची खातर जमा संबंधित जिल्हा सैनिक कल्याण कार्यालयाकडून करून घेण्यात यावी.

५. उपरोक्त विषयी आपल्या स्तरावरून आदेश निर्गमित करणे बाबत आपणास विनंती करण्यात येत आहे. (अधिक माहितीसाठी पुणे विद्यापीठाने केलेल्या कार्यवाहीचे पत्र सोबत जोडले आहे.)

(विपीन व. शिंदे)
कर्नल (निवृत्त)
उपसंचालक (पुनर्वसन)
संचालकाकरीता

सोबत : थरील प्रमाणे

E:\DSW-१७\DSW-१७ - New\Current files\१८१६४ (Edn Corrs).doc

महाराष्ट्र शासन राजपत्र असाधारण भाग आठ

वर्ष ६, अंक ४९]

शुक्रवार, जानेवारी ९, २०१५/पौष १९, शके १९३६

[पृष्ठे ९, किंमत : रुपये २७.००

असाधारण क्रमांक १

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र विधानमंडळाचे अधिनियम व राज्यपालांनी प्रख्यापित केलेले अध्यादेश व केलेले विनियम आणि विधि व न्याय विभागाकडून आलेली विधेयके (इंग्रजी अनुवाद).

In pursuance of clause (3) of article 348 of the Constitution of India, the following translation in English of the Maharashtra State Reservation (of seats for admission in educational institutions in the State and for appointments or posts in the public services under the State) for Educationally and Socially Backward Category (ESBC) Act, 2014 (Mah. Act No. I of 2015), is hereby published under the authority of the Governor.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

DR. MANGALA THOMBARE,
I/c. Draftsman-cum-Joint Secretary
to Government,
Law and Judiciary Department.

MAHARASHTRA ACT No. I OF 2015.

(First published, after having received the assent of the Governor in the "Maharashtra Government Gazette", on the 9th January 2015).

An Act to provide for reservation of seats for admission in educational institutions in the State and of appointments or posts in public services under the State to Educationally and Socially Backward Category (ESBC) in the State of Maharashtra for their advancement and for matters connected therewith or incidental thereto.

WHEREAS the policy of reservation for the educational and social advancement of people belonging to the backward classes of citizens in admissions to educational institutions in the State and for reservation of appointments or posts in public services under the State has been under implementation in the State of Maharashtra since formation of the Maharashtra State;

AND WHEREAS the two notifications, providing for reservation of seats in public employment were issued in the Karveer State (Kolhapur) in the year 1902, on the 26th July 1902 and the 2nd August 1902, respectively, by Rajarshi Shahu Maharaj, who is known as the father of the concept of reservation in India, and from whom Dr. Babasaheb Ambedkar got inspiration to make provisions for reservation in the Constitution of India, and in the said two notifications of 1902, reservation was provided to Backward Classes wherein Maratha community was also included;

AND WHEREAS by Resolution of the then Government of Bombay, dated the 23rd April 1942, about 228 communities including Maratha and other castes were declared as intermediate and Backward community and Maratha community is shown at serial number 149 in the list annexed to the said Resolution;

AND WHEREAS the matter of Maratha reservation was referred to the Maharashtra State Commission for Backward Classes for their recommendations in the year 2004 and the State Backward Classes Commission had submitted its 22nd Report on the 28th July 2008 stating therein that such reservation cannot be given to the Maratha community in the category of "Other Backward Classes";

AND WHEREAS the Cabinet Sub-Committee after detailed discussion referred the matter back to the State Backward Classes Commission asking for its report on inadequacy of the quantifiable data on educational and social backwardness of the Maratha community and also was requested to give its opinion on whether Maratha community could be given reservation without touching the present structure of reservation;

AND WHEREAS after repeated request to submit the report, the State Backward Classes Commission insisted only on taking decision as per sub-section (2) of section 9 of the Maharashtra State Commission for Backward Classes Act, 2005 on the 22nd Report of the State Backward Classes Commission;

Mah.
XXXIV
of 2006.

AND WHEREAS the Government appointed the Rane Committee who had submitted adequate quantifiable data pertaining to the backwardness of Maratha community and thereafter the State Backward Classes Commission was again requested to offer its remarks on the issue of providing reservation to Educationally, Socially and Economically Backward Maratha community without affecting the present reservation of Other Backward Classes;

AND WHEREAS the State Backward Classes Commission by its letter dated the 20th May 2014 requested the Government to take decision on the 22nd Report of the Commission;

AND WHEREAS on the above backdrop there was a scope to believe that the State Backward Classes Commission was reluctant to take decision in the matter and hence, the Government decided to take decision after waiting for almost a decade and the Government, in its Cabinet meeting held on the 25th June 2014 decided, to partly reject the 22nd report of the Commission and with certain modifications accepted that Maratha community is Educationally and Socially Backward and hence, eligible for reservation, by virtue of sub-section (2) of section 9 of the Maharashtra State Commission for Backward Classes Act, 2005;

Mah.
XXXIV
of 2006.

AND WHEREAS the Government of Maharashtra was of the view on the basis of material and data collected by the Rane Committee that Maratha community is Socially, Educationally and Economically Backward and inadequately represented in services under the State, hence, require reservation in employment and reservation for admissions in the educational

AND WHEREAS clause (4) of Article 15 of the Constitution of India enables the State to make any special provision for the advancement of any socially and educationally backward classes of citizens;

AND WHEREAS clause (5) of Article 15 of the Constitution of India enables the State to make any special provision, by law, for the advancement of any socially and educationally backward classes of citizens in so far as such special provision relate to their admission to educational institutions including private educational institutions, whether aided or un-aided by the State, other than the minority educational institutions referred to in clause (1) of Article 30 of the Constitution of India;

AND WHEREAS clause (4) of Article 16 of the Constitution of India enables the State to make any provision for the reservation of appointments or posts in favour of any backward class of citizens which, in the opinion of the State, is not adequately represented in the services under the State;

AND WHEREAS even otherwise Articles 15(4), 15(5), 16(4) and 46 of the Constitution of India enable the State to provide reservation to a separate class;

Mah.
VIII of
2004.

AND WHEREAS the State of Maharashtra has enacted the Maharashtra State Public Services (Reservation for Scheduled Castes, Scheduled Tribes, De-notified Tribes (*Vimukta Jatis*), Nomadic Tribes, Special Backward Category and Other Backward Classes) Act, 2001 in pursuance of clause (4) of Article 16 of the Constitution;

AND WHEREAS the Maharashtra State was of the view that on the basis of material and data collected by the Rane Committee that Maratha community is Socially, Educationally and Economically Backward and inadequately represented in services under the State, hence, require special provision for their advancement;

AND WHEREAS the State Government had, after careful consideration, taken a policy decision to create a new category namely Educationally and Socially Backward Category (ESBC) and, there should be a separate sixteen percent reservation for such newly created Educationally and Socially Backward Category (ESBC) and, the Maratha community was included in the said category, without affecting the then existing fifty-two percent reservation applicable in the State, in admissions to educational institutions including private educational institutions, whether aided or un-aided by the State, other than minority educational institutions referred to in clause (1) of Article 30 of the Constitution of India, and in appointments or posts in public services under the State, excluding reserved in favour of the Scheduled Tribes candidates in the Scheduled Areas of the State under the Fifth Schedule to the Constitution of India, as per the notification issued on the 9th June 2014 in this behalf ;

AND WHEREAS both Houses of the State Legislature were not in session;

AND WHEREAS the Governor of Maharashtra was satisfied that circumstances existed which rendered it necessary for him to take immediate action to make a law to create a new Educationally and Socially Backward Category (ESBC) and to provide sixteen percent separate reservation for Educationally and Socially Backward Category (ESBC) in which Maratha community is included under this category, without affecting the then existing fifty-two percent reservation applicable in the State, in admissions to educational institutions including private educational institutions, whether aided or un-aided by the State, other than minority educational institutions referred to in clause (1) of Article 30 of the Constitution of India,

and in appointments or posts in public services under the State, excluding reservation in favour of the Scheduled Tribes candidates in the Scheduled Areas of the State under the Fifth Schedule to the Constitution of India, as per the notification issued on the 9th June 2014 in this behalf, for their advancement and for the matters connected therewith or incidental thereto; and, therefore, promulgated the Maharashtra State Reservation (of seats for admission in educational institutions in the State and for appointments or posts in the public services under the State) for Educationally and Socially Backward Category (ESBC) Ordinance, 2014, on the 9th July 2014;

Mah. Ord
XIII of
2014.

AND WHEREAS, it is expedient to replace the said Ordinance by an Act of the State Legislature; it is hereby enacted in the Sixty-fifth Year of the Republic of India as follows:—

Short title,
extent and
commencement.

1. (1) This Act may be called the Maharashtra State Reservation (of seats for admission in educational institutions in the State and for appointments or posts in the public services under the State) for Educationally and Socially Backward Category (ESBC) Act, 2014.

(2) It extends to the whole of the State of Maharashtra.

(3) It shall be deemed to have come into force on the 9th July 2014.

Definitions.

2. (1) In this Act, unless the context otherwise requires,—

(a) "admission authority" in relation to admissions to educational institutions means the authority having supervisory and controlling powers over the educational institutions responsible for admissions to particular educational institutions;

(b) "appointing authority" in relation to public services and posts means the authority empowered to make appointment to such services or posts;

(c) "Competent Authority" means the Competent Authority appointed under section 6;

(d) "educational institutions" means the educational institutions in the State of Maharashtra owned and controlled by the Government, which receives grant-in-aid from the Government including a University established by or under the relevant Maharashtra Acts, including private educational institutions, whether aided or un-aided by the State, other than the minority educational institutions referred to in clause (1) of Article 30 of the Constitution of India.

Explanation.—For the purposes of this clause, the expression "private educational institutions" means institutions which have been given either prior to coming into force of this Act or thereafter, aid in the form of Government land at concessional rates or any other monetary concessions by the Government, or are recognized, licensed, supervised or controlled by the Government;

(e) "Educationally and Socially Backward Category (ESBC)" means such category or categories of citizens who are Educationally and Socially Backward Class of citizens and declared by the Government as Educationally and Socially Backward Category (ESBC), from time to time;

(f) "establishment" means any office of the Government or of a local authority or statutory authority constituted under any Act of the State Legislature for the time being in force, or a University or a Company or a Corporation or a Co-operative Society in which share capital is held by the Government or any Government aided institutions.

Explanation.—For the purposes of this clause, the expression "Government aided institutions" shall also include institutions or industries which have been given either prior to coming into force of this Act or thereafter, aid in the form of Government land at concessional rates or any other monetary concessions by the Government or is recognized, licensed, supervised or controlled by the Government;

(g) "Government" or "State Government" means the Government of Maharashtra;

(h) "prescribed" means prescribed by rules made under this Act;

(i) "public services and posts" means the services and posts in connection with the affairs of the State and includes services and posts in—

(i) a local authority;

(ii) a co-operative society established under the Maharashtra Co-operative Societies Act, 1960, in which the Government is a share holder;

(iii) a Board or a Corporation or a statutory body established by or under a Central or a State Act which is owned and controlled by the Government, or a Government company as defined in the Companies Act, 1956 or the Companies Act, 2013;

(iv) an educational institution owned and controlled by the Government, which receives grant-in-aid from the Government including a University established by or under a Maharashtra Act; and

(v) any other establishment in respect of which reservation was applicable by Government orders on the date of commencement of this Act and which are not covered under sub-clauses (i) to (iv);

(j) "reservation" means the reservation of seats for the members of Educationally and Socially Backward Category (ESBC) for admission in educational institutions in the State and for appointments or posts in the services under the State.

(2) The words and expressions used in this Act, but not defined, shall have the same meanings respectively assigned to them in the Maharashtra State Public Services (Reservation for Scheduled Castes, Scheduled Tribes, De-notified Tribes (Vimukta Jatis), Nomadic Tribes, Special Backward Category and Other Backward Classes) Act, 2001 and in any other relevant Act.

3. (1) This Act shall apply to all the direct recruitments, appointments or posts made in public services under the State except,— Applicability.

(a) the super specialized posts in Medical, Technical and Educational field;

(b) the posts to be filled by transfer or deputation;

(c) the temporary appointments of less than forty-five days duration; and

(d) the post which is single (isolated) in any cadre or grade.

Mah.
XXIV of
1961.

1 of
1956.
18 of
2013.

Mah.
VIII of
2004.

(2) This Act shall also apply, for the Educationally and Socially Backward Category (ESBC), for admission in educational institutions including private educational institutions, whether aided or un-aided by the State, other than the minority educational institutions referred to in clause (1) of Article 30 of the Constitution of India.

(3) The State Government shall, while entering into or renewing an agreement with any educational institution or any establishment for the grant of any aid as provided in the explanation to clauses (d) and (f) of section 2 respectively, incorporate a condition for compliance with the provisions of this Act, by such educational institution or establishment.

Reservation of seats for admission in educational institutions, appointments or posts in public services under State for Educationally and Socially Backward Category (ESBC)

4. (1) Notwithstanding anything contained in the Maharashtra State Public Services (Reservation for Scheduled Castes, Scheduled Tribes, Denotified Tribes (Vimukta Jatis), Nomadic Tribes, Special Backward Category and Other Backward Classes) Act, 2001 and notwithstanding anything contained in any judgment, decree or order of any Court or other authority, and subject to the other provisions of this Act, sixteen percent of the total seats in educational institutions including private educational institutions, whether aided or un-aided by the State, other than minority educational institutions referred to in clause (1) of Article 30 of the Constitution of India, and sixteen percent of the total appointments or posts in direct recruitment in public services under the State, shall be separately reserved for the Educationally and Socially Backward Category (ESBC) in which the Maratha community is included:

Mah.VIII of 2004.

Provided that, the above reservation shall not be applicable to posts reserved in favour of the Scheduled Tribes candidates in the Scheduled Areas of the State under the Fifth Schedule to the Constitution of India as per the notification issued on the 9th June 2014 in this behalf.

(2) The principle of Creamy Layer shall be applicable to the Educationally and Socially Backward Category (ESBC).

Explanation.—For the purposes of this sub-section, the expression "Creamy Layer" means the person falling in the category of Creamy Layer as declared by the Government in the Social Justice and Special Assistance Department, by general or special orders issued in this behalf, from time to time.

Reservation not to be affected.

5. Notwithstanding anything contained in section 4, the claims of students or members belonging to Educationally and Socially Backward Category (ESBC) shall also be considered for the unreserved seats, appointments or posts which shall be filled on the basis of merit, and where a student or member belonging to such category is selected on the basis of merit, the number of seats, appointments or posts reserved for the Educationally and Socially Backward Category (ESBC), as the case may be, shall not in any way be affected.

Competent Authority.

6. (1) The Government may, by notification in the *Official Gazette*, appoint any officer not below the rank of District Social Welfare Officer to be the Competent Authority for the purposes of carrying out the provisions of this Act and the rules made thereunder.

(2) The Competent Authority shall exercise such powers and perform such functions as may be prescribed.

7. (1) The Government may, in public interest, by order, direct the Competent Authority, from time to time, to make an enquiry or to take appropriate proceedings under this Act specified in the order, and the Competent Authority shall report to the Government, the result of the enquiry made or the proceedings taken by him within such period as may be prescribed.

Power of Government to give directions.

(2) On receipt of the report from the Competent Authority under sub-section (1), the Government shall give such directions as it deems fit and such directions shall be final.

8. (1) If in respect of any recruitment year, any vacancy reserved for Educationally and Socially Backward Category (ESBC) of persons remains unfilled, such vacancy shall be carried forward up to five years in case of direct recruitment:

Carrying forward of reserved vacancies.

Provided that, on the date of commencement of this Act, if any Government Order, Resolution, Circular and Office Memorandum regarding filling of posts is in force then, the same shall continue to be in force unless modified or revoked by the Government and the Government is empowered to revise such Government Orders, Resolutions, Circulars and Office Memorandums :

Provided further that, notwithstanding anything contained in section 17 of this Act, the Government Departments are hereby empowered to give effect to the provisions of this Act including revision of roster prescribed for direct recruitment, as may be necessary, by the Government orders for enforcement and implementation of this reservation:

Provided also that, if the sanctioned posts are not adequate to allocate atleast one post for each reserved category, then the reserved post shall be filled in by applying the principle of rotation in accordance with the Government roster orders or rules as may be prescribed or modified in this behalf and the Government is empowered to revise the roster points and orders or rules accordingly.

(2) When a vacancy is carried forward as provided in sub-section (1), it shall not be counted against the quota of the vacancies reserved for the concerned category of persons for the recruitment year to which it is carried forward :

Provided that, the appointing authority may, at any time undertake a special recruitment drive to fill up such unfilled vacancies and if such vacancies remain unfilled even after such special recruitment drive then, it shall be filled up in the manner prescribed by the Government.

9. (1) The Government may, by order in writing, entrust upon every admission authority or appointing authority or any officer under such authority, with the responsibility of ensuring the compliance with the provisions of this Act.

Responsibility and powers for compliance of Act.

(2) The Government may, in the like manner, invest the admission authority or appointing authority or officer with such powers or authority as may be necessary for such authority or officer, to effectively discharge such duty assigned to such authority or officer.

10. (1) Any admission authority or appointing authority or officer or employee entrusted with the duty or responsibility who wilfully acts in a manner intended to contravene or defeat the purpose of this Act shall, on conviction, be punished with imprisonment for a term which may extend to

Penalty.

ninety days or fine which may extend to five thousand rupees, or with both.

(2) No court shall take cognizance of an offence punishable under this section except with the previous sanction of the Government or officer authorized in this behalf by the Government.

Power to call for records.

11. When it comes to the notice of the Government or is brought to its notice that any person belonging to Educationally and Socially Backward Category (ESBC) is adversely affected, on account of non-compliance with the provisions of this Act or the rules made thereunder or the Government orders issued in this behalf, by any admission authority or appointing authority, it may call for such records and pass such appropriate orders as it deems fit.

Representation in selection committee.

12. (1) The Government may, by an order, provide for nomination of officers belonging to Educationally and Socially Backward Category (ESBC) in selections, screening and Department Committee for the purpose of selecting persons for appointment to public services and posts.

(2) The Government may, by an order, grant such monetary or other concessions as may be considered necessary in favour of the Educationally and Socially Backward Category (ESBC).

Irregular admissions and appointments void.

13. Any admissions or appointments made in contravention of the provisions of this Act shall be void.

Competent Authority to be public servant.

14. The Competent Authority shall be deemed to be a public servant within the meaning of section 21 of the Indian Penal Code.

Protection of action taken in good faith.

15. No suit, prosecution or other legal proceeding shall lie against the Competent Authority or its officers, for anything which is in good faith done or intended to be done under this Act or the rules or orders made thereunder.

Provisions of Act to be in addition to any other law for the time being in force.

16. The provisions of this Act shall be in addition to and not in derogation of the provisions contained in any other Act, for the time being in force.

Power to make rules.

17. (1) The State Government may, by notification in the Official Gazette, make rules to carry out the purposes of this Act.

(2) Every rule made under this Act shall be laid, as soon as may be, after it is made, before each House of the State Legislature, while it is in session or in two or more successive sessions, which may be comprised in one session or in two or more successive sessions, and if, before the expiry of the session in which it is so laid or the session immediately following, both Houses agree in making any modification in any rule or both Houses agree that the rule should not be made, and notify their decision to that effect in the Official Gazette, the rule shall, from the date of publication of notification of such decision have effect only in such modified form or be of no effect, as the case may be; so, however, that any such modification or annulment shall be without prejudice to the validity of anything previously done or omitted to be done under that rule.

18. (1) The provisions of this Act shall not apply to the cases in which selection process has already been initiated before the commencement of this Act, and such cases shall be dealt with in accordance with the provisions of law and the Government orders as they stood before such commencement. Savings.

Explanation.—For the purposes of this section, the selection process shall be deemed to have been initiated where, under the relevant service rules,—

(i) recruitment is to be made on the basis of written test or interview only, and such written test or the interview, as the case may be, has started; or

(ii) recruitment is to be made on the basis of both, written test and interview and such written test has started.

(2) The provisions of this Act shall not apply to admissions in educational institutions and the cases in which the admission process has already been initiated before the commencement of this Act and such cases shall be dealt with in accordance with the provisions of law and the Government orders, as they stood before such commencement.

Explanation.—For the purposes of this section, the admission process shall be deemed to have initiated where,—

(i) admission is to be made on the basis of any entrance test, and procedure for such entrance test has started; or

(ii) in case of admission to be made other than on the basis of entrance test, the last date for filling up the application form is lapsed.

19. (1) If any difficulty arises in giving effect to the provisions of this Act, the Government may, as occasion arises, by an order published in the *Official Gazette*, do anything not inconsistent with the provisions of this Act, which appears to it to be necessary or expedient for the purpose of removing the difficulty: Power to remove difficulty.

Provided that, no such order shall be made after expiry of the period of two years from the date of commencement of this Act.

(2) Every order made under sub-section (1) shall be laid, as soon as may be, after it is made, before each House of the State Legislature.

Mah. Ord. XIII of 2014. 20. (1) The Maharashtra State Reservation (of seats for admission in educational institutions in the State and for appointments or posts in the public services under the State) for Educationally and Socially Backward Category (ESBC) Ordinance, 2014 is hereby repealed. Repeal of Mah. Ord. XIII of 2014 and saving.

(2) Notwithstanding such repeal, anything done or any action taken (including any notification, order, resolution, circular, office memorandum issued or appointments made) under the said Ordinance shall be deemed to have been done, taken, issued or made, as the case may be, under the corresponding provisions of this Act.

ON BEHALF OF GOVERNMENT PRINTING, STATIONERY AND PUBLICATION, 21-A, NETAJI SUBHAS ROAD, CHARNI ROAD, MUMBAI 400 004. PRINTED AND PUBLISHED BY SHRI PARSHURAM JAGANNATH GOSAVI, PRINTED AT GOVERNMENT CENTRAL PRESS, 21-A, NETAJI SUBHAS ROAD, CHARNI ROAD, MUMBAI 400 004 AND PUBLISHED AT DIRECTORATE OF GOVERNMENT PRINTING, STATIONERY AND PUBLICATION, 21-A, NETAJI SUBHAS ROAD, CHARNI ROAD, MUMBAI 400 004. EDITOR: SHRI PARSHURAM JAGANNATH GOSAVI

I.C. Principal

Shankarrao Jawale Patil Arts, Science & Commerce College, Lohara Dist. Osmanabad

Principal